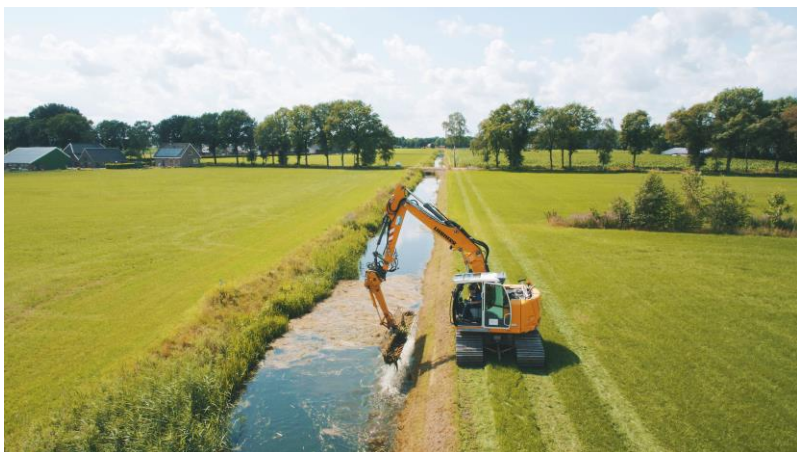

Jaarstukken 2024

Ter behandeling in de vergadering van het algemeen bestuur
van Waterschap Drents Overijsselse Delta op 24 juni 2025

Inhoudsopgave

WOORD VOORAF	3
LEESWIJZER	4
JAARVERSLAG	5
1. PROGRAMMAVERANTWOORDING	6
1.1 PROGRAMMA WATERSYSTEEM	7
1.2 PROGRAMMA WATERKETEN	10
1.3 PROGRAMMA WATERVEILIGHEID	12
1.4 PROGRAMMA MAATSCHAPPIJ EN ORGANISATIE	15
2. PARAGRAFEN	20
2.1 BEDRIJFSVOERING	20
2.2 ONTWIKKELINGEN IN HET VORIGE BEGROTINGSJAAR	21
2.3 INCIDENTELE BATEN EN LASTEN	21
2.4 ONTTREKKINGEN AAN OVERIGE BESTEMMINGRESERVES EN VOORZIENINGEN	22
2.5 WATERSCHAPSBELASTINGEN EN DIVIDEND	22
2.6 WEERSTANDSVERMOGEN	25
2.7 FINANCIERING	26
2.8 VERBONDEN PARTIJEN	28
2.9 OPENBAARHEIDSPARAGRAAF	33
2.10 EMU-SALDO	34
2.11 TOPINKOMENS	35
JAARREKENING 2024	38
3. BALANS EN TOELICHTING	39
3.1 BALANS PER 31 DECEMBER	39
3.2 GRONDSLAGEN VAN WAARDERING EN RESULTAATBEPALING	39
3.3 TOELICHTING OP DE BALANS PER 31 DECEMBER 2024	41
3.4 NIET UIT DE BALANS BLIJKENDE RECHTEN EN VERPLICHTINGEN	49
4. EXPLOITATIEREKENING	51
4.1 EXPLOITATIEREKENING NAAR KOSTEN- EN OPBRENGSTSOORTEN	51
4.2 EXPLOITATIEREKENING NAAR PROGRAMMA'S	56
4.3 EXPLOITATIEREKENING NAAR KOSTENDRAGERS	59
OVERIGE GEGEVENS	60
VERANTWOORDING NPLG	60
GEBEURTENISSEN NA BALANSDATUM	60
CONTROLEVERKLARING VAN DE ACCOUNTANT	61
VASTSTELLING VAN DE JAARSTUKKEN	62
BIJLAGEN	63
SISA	64
AFKORTINGEN & INFOGRAPHIC	65

Woord vooraf

Samen werken aan water: stevige basis vandaag, met oog voor morgen

Voor u liggen de jaarstukken 2024 van Waterschap Drents Overijsselse Delta (WDO Delta). In dit verslag blikken we terug op een jaar waarin we – samen met inwoners, ondernemers, natuurorganisaties, boeren en medeoverheden – opnieuw invulling hebben gegeven aan onze missie: zorgen voor veilig wonen met water, en voor voldoende en schoon water, nu én in de toekomst.

Sterke basis van ons waterwerk

2024 was een jaar waarin we met overtuiging werkten aan onze kerntaken. Een groot deel van onze inzet en investeringen ging naar het op peil houden van de werking en veiligheid van de waterkeringen, gemalen, zuiveringsinstallaties en andere essentiële infrastructuur. In een tijd van stijgende kosten en krapte op de arbeidsmarkt is het geen vanzelfsprekendheid dat de basis goed blijft functioneren. We zijn dan ook trots op de voortgang die we boeken. Dankzij het vakmanschap en de betrokkenheid van onze medewerkers blijven we ‘in control’: we weten waar we staan, wat prioriteit heeft en waar we moeten bijsturen. Zo blijven we zorgen voor continuïteit in het waterbeheer waarop iedereen in ons gebied kan vertrouwen.

Mede dankzij onze vakmensen en aannemers in het veld verliep het reguliere beheer en onderhoud ook afgelopen jaar soepel. Daarnaast startten we met de voorbereiding van grootschalige renovaties, zoals bij de gemalen Galgenrak en Streukelerzijl. In nauwe afstemming met omwonenden legden we een stevige basis voor een vlotte uitvoering met minimale overlast. Zo zorgen we er samen voor dat onze infrastructuur toekomstbestendig blijft.

Ook op grote HWBP-projecten boekten we voortgang. De versterking van de Stadsdijken in Zwolle is een mooi voorbeeld: een technisch complex project midden in een dynamische stad, uitgevoerd in goede samenwerking met inwoners en ondernemers. Het project laat zien dat versterking van dijken hand in hand kan gaan met de leefbaarheid en bedrijvigheid in de stad. Daarnaast hebben we opnieuw de financiering voor toekomstige dijkversterkingen veiliggesteld, zodat we onze verantwoordelijkheid op het gebied van waterveiligheid ook op de lange termijn kunnen blijven waarmaken.

Een duidelijke koers voor de toekomst

Naast beheer- en onderhoudswerkzaamheden was 2024 ook een jaar waarin we bouwden aan de koers voor de toekomst. Een belangrijk resultaat was de vaststelling van het position paper ‘Water en Bodem Sturend’ door het algemeen bestuur. Dit document, dat in nauwe samenwerking met het bestuur tot stand kwam, positioneert onze rol en verantwoordelijkheid in processen met een veranderopgave. Het legt een stevig fundament voor de ruimtelijke keuzes die de komende jaren nodig zijn en zorgt ervoor dat het watersysteem actief een stem krijgt in de omgevingsvisies en ruimtelijke plannen van provincies en gemeenten.

Met onze langetermijnvisie op de waterketen kijken we vooruit naar de uitdagingen van morgen. Deze visie helpt ons om weloverwogen keuzes te maken die nodig zijn om de waterketen duurzaam, betrouwbaar en toekomstbestendig te organiseren. Tegelijkertijd zetten we afgelopen jaar grote stappen op het gebied van digitalisering, essentieel om de steeds complexere wateropgaven slimmer, sneller en veiliger aan te kunnen pakken. Zeker nu, in een tijd waarin de geopolitieke spanningen toenemen, staat informatieveiligheid hoog op onze agenda. De opgaven zijn groot. In 2024 hebben we veel inzichten opgedaan, analyses uitgevoerd en een stevige basis gelegd voor verdere versterking.

Daarnaast verankerden we duurzaamheid, energie en circulariteit stevig in onze manier van werken. Zo werkten we in Echten en Zwolle aan de volgende generatie waterzuiveringsinstallaties: energiefabrieken die

afvalwater niet alleen zuiveren, maar ook omzetten in bruikbare energie en grondstoffen. Vanaf 2025 produceren we hier groen gas en hergebruiken we warmte. Zo combineren we onze zuiveringstaak met slimme innovaties die bijdragen aan een beter klimaat én een efficiënte inzet van middelen. In 2024 stemde het algemeen bestuur in met de plaatsing van een windturbine bij onze rioolwaterzuivering in Kampen. Deze windturbine wekt in de toekomst circa een derde van het totale elektriciteitsverbruik van WDO Delta op. Daarmee zetten we een volgende stap in de koppeling van onze energieopgave aan de kerntaken van het waterschap, met het vizier op 2050.

Gezonde financiën, bewuste keuzes

In deze dynamische context houden we onze financiële huishouding gezond. We gaan zorgvuldig om met de middelen die inwoners en partners ons toevertrouwen. We maken bewuste keuzes over voortgang en prioriteit, gaan terughoudend om met externe financiering en benutten kansen waar mogelijk. Bijvoorbeeld door slim in te kopen en te investeren in maatregelen die op de lange termijn rendement opleveren. Soms vertraagden we bewust de voortgang van een project, zodat mensen en middelen ingezet konden worden op het moment dat dit voor ons het meest passend en effectief was. Zo zijn we erin geslaagd om de stijgende kosten op te vangen, zonder concessies te doen aan de kwaliteit en toch een positief financieel resultaat te behalen.

Natuurlijk was 2024 niet zonder uitdagingen. We zagen stijgende personeelslasten, onrustige geopolitieke omstandigheden en krapte in grondstoffen en energie. Sommige projecten liepen vertraging op. Ook daar geldt: we maken bewuste afwegingen, nemen waar nodig gecalculeerde risico's en houden de vinger aan de pols. In alles wat we doen, zorgen we dat onze keuzes recht doen aan de verschillende functies die water in ons gebied vervult.

Samen maken we het verschil

Waterschapswerk is mensenwerk. Het vraagt vakmanschap, betrokkenheid en inzet van velen. De grote wateropgaven van nu en straks lossen we alleen op door samen te werken, over grenzen van organisaties en sectoren heen. 2024 heeft opnieuw laten zien dat die samenwerking loont. We willen iedereen bedanken die daaraan heeft bijgedragen.

We kijken met vertrouwen vooruit. WDO Delta is een solide organisatie, met een stevige basis én het vizier gericht op de toekomst. Wij blijven doen wat nodig is voor vandaag én morgen, om te zorgen dat iedereen in ons gebied gezond en veilig kan wonen, werken en leven met water.

Leeswijzer

In 2024 zijn er geen begrotingswijzigingen door het algemeen bestuur vastgesteld.

Bij de verklaring van de financiële verschillen worden de letters V, N, I, S en K gebruikt:

V = Voordeel

N = Nadeel

I = Incidenteel

S = Structureel

K = Bedrag x € 1.000 (bijvoorbeeld € 100K = € 100.000)

JAARVERSLAG

1. Programmaverantwoording

Jaarlijks stelt WDODelta een programmaverantwoording op die is opgebouwd uit een viertal programma's. Voor de primaire taken zijn dat de programma's Watersysteem, Waterketen en Waterveiligheid. De ondersteunende taken zijn opgenomen in het programma Maatschappij en Organisatie. De primaire en ondersteunende taken hebben een intensieve wisselwerking met elkaar.

Elk programma is gericht op het realiseren van verbeteringen (maatschappelijke effecten) in het beheergebied van het waterschap. De inhoud van de programma's is gebaseerd op het strategisch beleid uit de Watervisie en het Waterbeheerprogramma (WBP). Voor ieder uitvoeringsjaar wordt de begroting aan het algemeen bestuur voorgelegd om daarmee de budgetten voor zowel de operatie, waaronder HWBP, (welke gezamenlijk het grootste deel van onze beheertaken en daarmee van onze uitgaven vormt) als voor het uitvoeren van specifieke activiteiten (veranderopgaven) in het aankomende jaar vast te laten stellen.

In het WBP zijn de doelen en de maatregelen opgenomen voor de periode tot en met 2027 voor de kerntaken voldoende water, schoon water en waterveiligheid. Deze maatregelen worden verspreid over de looptijd van het WBP uitgevoerd.

In de begroting is een aantal bestuurlijke maatregelen opgenomen die daarmee een uitsnede vormen van ons totale werk. Verreweg de meeste werkzaamheden van het waterschap bestaan namelijk uit de operatie. In deze Jaarstukken wordt zowel inhoudelijk als financieel verantwoording over de realisatie van de maatregelen afgelegd en niet over de behaalde doelen.

De betekenis van de kleuren is als volgt:

Maatregel is uitgevoerd of loopt volgens schema

Maatregel is niet volledig uitgevoerd of loopt achter op schema

Maatregel is niet gerealiseerd

De teksten die zijn opgenomen onder de maatregelen zijn integraal overgenomen uit de begroting. Hierdoor zijn sommige teksten in de toekomstige tijd. Deze teksten hebben we bewust zo laten staan, om daarmee inzichtelijk te maken of we onze doelen wel of niet hebben kunnen realiseren. Per maatregel is vervolgens de realisatie toegevoegd.

1.1 Programma Watersysteem

1.1.1 Wat willen we bereiken en wat hebben we gedaan?

Binnen het programma Watersysteem werken we aan vier strategische en twaalf operationele doelen. Deze zijn opgenomen en verder toegelicht in de doelenboom van het Waterbeheerprogramma. Voor het bereiken van die doelen zijn in de begroting maatregelen benoemd. In hoeverre deze daadwerkelijk zijn uitgevoerd, wordt hieronder nader toegelicht.

A. Wij realiseren doelmatig waterbeheer dat optimaal de functies en het huidige gebruik ondersteunt

- A3 Het watersysteem en de functies zijn in balans

Begroting 2024	Realisatie 2024
a. Positionering watersysteem in omgevingsprocessen (NPLG en NOVI/NOVEX).	Inbreng is doorlopend geleverd in de omgevingsprocessen NPLG, NOVEX, IRM/PAGW. Om als kennisautoriteit op het gebied van water en bodem een duidelijk standpunt en een heldere positie in te nemen in ruimtelijke vraagstukken, is in april 2024 het position paper <i>Water en Bodem Sturend</i> opgesteld. Het proces om te komen tot het position paper is voor alle betrokkenen – zowel het Algemeen Bestuur, het Dagelijks Bestuur als de ambtelijke organisatie – een waardevol leertraject geweest. De zeven richtinggevendende uitspraken in het position paper bieden een belangrijke leidraad om vroegtijdig en actief deel te nemen aan ruimtelijke ordeningsprocessen. Tot op heden heeft het position paper een positieve bijdrage geleverd aan de totstandkoming van de omgevingsvisies van gemeenten en provincies. Deze lijn wordt voortgezet: het waterschap blijft actief betrokken bij de verdere uitwerking en toepassing in lopende en toekomstige ruimtelijke processen.

C. Ons waterbeheer is er in droge omstandigheden op gericht om de beschikbaarheid van zoetwater voor gebieds- en oppervlaktewaterfuncties zo lang mogelijk op peil te houden teneinde schade en/of opbrengstderving te voorkomen of te beperken

- C3. Het watersysteem en de functies zijn tijdens droge omstandigheden in balans

Begroting 2024	Realisatie 2024
b. In 2024 zetten we de uitvoering van het WOM-programma voort en realiseren daarmee de doelen voor KRW en NBW.	Tot het Water op Maat (WOM)-programma behoren 53-tal projecten met opgaven rondom o.a. KRW. Ultimo 2024 hebben we 26 projecten afgerond en bevinden zich 15 projecten in uitvoering. Aan het AB is toegelicht en besproken dat voor de aankomende jaren nog 12 projecten geprogrammeerd staan. Voor het realiseren van het WOM-programma vormen diverse externe factoren bij een aantal projecten nog een uitdaging. De voortgang wordt momenteel vooral beperkt door het stikstofdossier, lange doorlooptijden in vergunningtrajecten en gebiedsprocessen. De vertraging is inmiddels besproken met de provincies. Op korte termijn (voor eind 2027) gaan we dit niet voor alle projecten oplossen.

1.1.2 Wat hebben we gedaan met betrekking tot de reguliere werkzaamheden?

- Actieve Positionering als Kennisautoriteit in Ruimtelijke Ordening

Op basis van de zeven richtinggevende uitspraken uit ons positionpaper zijn wij het gesprek aangegaan met provincies en gemeenten. Deze gesprekken vormen een eerste stap in de voorbereiding op hun omgevingsvisies. Naast deze gesprekken, krijgt onze positie als kennisautoriteit ook meer vorm. We adviseren gemeenten bij nieuwe ontwikkelingen actief aan de voorkant en worden steeds beter betrokken in het proces. Zo leveren wij actief een bijdrage aan de ruimtelijke ordeningsprocessen binnen ons beheergebied.

- Exotenbestrijding

Op eigendommen van WDO Delta en waar we onderhoudsplichtige zijn, heeft exotenbestrijding plaatsgevonden. In de Wieden/Weerribben trekken we samen op met andere partners om exoten effectief te bestrijden; dit wordt mede gefinancierd door de ontvangen Europese LIFE subsidie. In Drenthe ontbreekt het bij diverse partners aan urgentie (of financiën) om de exoten te bestrijden. Waterschappen trekken, in een moeizaam verlopend proces, gezamenlijk op om hier bij de Provincie aandacht voor te vragen.

- Databeheer- en optimalisatie

In 2024 heeft het traject legger & beheerregister gelopen; waarbij de definities en processen zijn vastgesteld. De integratie met het project Blaeu DAMO (platform om geografische kernregistraties te beheren) waarin dit wordt gemodelleerd moet nog plaats vinden in verband met de stagnatie van Blaeu DAMO.

Op het gebied van datakwaliteit is de rol van data steward geïntroduceerd. Deze rol zal in 2025 worden ingevuld door de in 2024 benoemde data-eigenaar.

- Assetmanagement Watersysteem

Er zijn stappen gezet voor de totstandkoming van assetplannen voor oeverbescherming en grote onderleiders. Het areaal en de status van grote onderleiders is in beeld gebracht. Bij oeverbescherming vraagt het in kaart brengen van het areaal nog aandacht. Andere acties op het gebied van assetmanagement (informatievoorziening/ kernregistratie) hebben erg veel tijd gekost. Het assetplan automatische kunstwerken is gereed.

- Onderzoeks- en Innovatie agenda

In 2024 is vanuit de innovatieagenda gewerkt aan nieuwe digitale manieren van hydrologische analyse en advies. Het innovatieproject beleidsbewuste monitoring is afgerond. De resultaten gebruiken we in het opzetten van assetmanagement, in het verbeteren van de kernregistratie en in effectmonitoring. Vanuit cyclisch modelleren werken we aan het automatiseren van modelontwikkeling en verbetering van onze hydrologische modellen.

1.1.3 Wat heeft het gekost?

In onderstaande tabel zijn de gerealiseerde kosten van dit programma afgezet tegen de begroting.

De uiteenzetting gebeurt op basis van de categorieën welke ook specifiek in de begroting waren weergegeven.

Afwijkingen programma Watersysteem

Bedragen x € 1.000

Omschrijving	Realisatie 2023	Begroting 2024	Realisatie 2024	Verschil Begroting Realisatie
Personeelslasten	20.663	21.879	21.409	470
Goederen en diensten	20.924	24.115	22.082	2.033
Kapitaallasten	14.359	17.156	15.637	1.519
Onvoorzien en dotaties / onttrekkingen voorz.	-	-	-	-
Inkomsten	-3.697	-1.258	-1.978	720
Totaal programma lasten	52.249	61.892	57.150	4.742

Bedragen x € 1.000

V	N	Toelichting
1.518		Kapitaallasten: Zie toelichting Exploitatierekening naar programma's
470		Personeelslasten: Zie toelichting Exploitatierekening naar programma's
		Goederen en diensten + Inkomsten
200		Als gevolg nulmetingen bij nieuwe facilitaire contracten is onderhoud doorgeschoven. Daarnaast konden door verbeterde werkmethodeken geplande werkzaamheden uitgesteld worden.
60		Brandstofprijs lager dan verwacht.
340		Lager gasverbruik. Daarenboven kende de energiemarkt lagere tarieven dan ten tijde van de begroting, in combinatie met een nieuw energiecontract en een lagere stijging van de netwerkkosten.
140		Strakkere en efficiëntere bedrijfsvoering en aansturing, ondermeer bij exotenbestijding.
260		Geen waterinlaat bij de sluis Aadorp.
	80	Extra draaiuren gemaal Stroink Langeslag door hoogwater begin 2024.
180		Lagere baggerkosten door minder schadegevallen, minder ernstig vervuild bagger en een lagere aanbesteding.
	180	Herstel beschadigde beschoeiing als gevolg van natte winter 2023/24.
290		Onderhoud bruggen is na inspectie en mede door de (natte) weersomstandigheden doorgeschoven.
	80	Aanpassing van twee harkcombinaties als uitvloeisel van 'efficiënte buitendienst'.
160		Onderhoud kunstwerken lager door intrekken aanbesteden en doorschuiven gepland onderhoud waarbij rekening is gehouden met eventuele risico's.
	70	Aanbestede maaierwerkzaamheden zijn duurder en geleverde kwaliteit is niet conform verwachting.
350		Minder aanvragen Deltaplan Agrarisch Waterbeheer (DAW).
230		De voorlopige jaarrekening 2024 voor de Drentse kanalen laat een hogere bijdrage van andere waterschappen zien dan verwacht.
290		Hogere ontvangsten, waaronder subsidie exotenbestrijding en afrekening 2023 & voorschot 2024 Vitens inzake Vechterweerd.
240		Productievolume Aqualysis hoger dan begroot waardoor de prijzen 15% lager zijn. Afname WDO Delta conform begroting.
180		Hoger dividend N.V. Waterschapsbank (NWB).
244		Overige verschillen
5.152	410	
4.742		Totaal (V)

1.2 Programma Waterketen

1.2.1 Wat willen we bereiken en wat hebben we gedaan?

Binnen het programma Waterketen hebben we twee strategische- en drie operationele doelen voor de komende jaren geformuleerd. Voor het bereiken van die doelen zijn in de begroting maatregelen benoemd. In hoeverre deze daadwerkelijk zijn uitgevoerd, wordt hieronder nader toegelicht.

E. Wij zorgen voor schoon effluent voor een bijdrage aan de volksgezondheid en hergebruik van het water

- E1. Juiste balans tussen de belastbaarheid en belasting van de waterketen

Begroting 2024	Realisatie 2024
a. Concretisering van de Toekomstvisie Waterketen.	De Toekomstvisie Waterketen is in het eerste kwartaal 2024 door het algemeen bestuur vastgesteld. Deze visie helpt ons tijdig in te spelen op veranderingen in klimaat, technologie en samenleving. Door scenario's te gebruiken zijn keuzes benoemd die altijd verstandig zijn. Zo legt de visie de basis voor slimme investeringen en versterkt het de rol van ons waterschap in de Waterketen van de toekomst.

- E2. De infrastructuur van de waterketen is robuust en toekomstgericht

Begroting 2024	Realisatie 2024
b. Afronding organisatorische voorbereidingen Groen Gas Echten.	De organisatorische voorbereidingen zijn afgerond. De inbedrijfstelling van de groengasinstallatie is gestart. Naar verwachting nemen we de installatie in Q3 2025 in gebruik. Met de komst van de groengasinstallatie op rioolwaterzuivering Echten zetten we een belangrijke stap in de energietransitie. Het slib dat vrijkomt bij het zuiveren van rioolwater wordt omgezet in groengas van aardgaskwaliteit. Dit wordt ingevoerd in het gasnet en levert straks duurzame energie voor zo'n 2.000 huishoudens. Ook wordt warmte uit gezuiverd afvalwater hergebruikt. Daarmee dragen we bij aan een circulaire waterketen en een fossielvrije toekomst. Het project trekt landelijk belangstelling en laat zien hoe waterschappen zelf energie kunnen opwekken.
c. Pilot datagedreven sturing.	De pilot datagedreven sturing op onze rwzi's is verlengd tot augustus 2025. Hoewel de eerste resultaten nog niet statistisch gevalideerd konden worden, blijkt de aanpak nu al strategisch waardevol. We bevinden ons nog in de pioniersfase, waarin we vooral leren, experimenteren en het fundament leggen. De meeste opbrengst zit in het beschrijven en analyseren van data. Zo ontdekten we bijvoorbeeld dankzij data-analyse een defecte blower, iets dat zonder deze methode onopgemerkt zou zijn gebleven. De pilot helpt ons een gedachtegoed en technisch platform te ontwikkelen dat – wanneer verder bewezen – richting kan geven aan bredere toepassing van datagedreven sturing binnen onze waterketen.
d. Rwzi Hessenpoort als Smart Energy Hub.	Er zijn onvoorziene technische belemmeringen bij onze externe partner waardoor de mijlpaal niet is gehaald. Op dit moment is nog niet bekend wanneer de mijlpaal wel wordt gehaald.

1.2.2 Wat hebben we gedaan met betrekking tot de reguliere werkzaamheden?

Een groot deel van het werk binnen het programma Waterketen bestaat uit het dagelijkse beheer en onderhoud van de assets. Hiermee zorgen we ervoor dat we een groot deel van onze doelen halen. Ook reguliere vervangingsinvesteringen vallen hieronder.

- Risicoprofiel

Het risico van uitstel van vervangingsinvesteringen doet zich voor: er zijn meer technische storingen en meer persleidingbreuken. Dit gaat gepaard met hogere kosten voor correctief onderhoud. Dit heeft nog niet tot verslechtering van de effluent kwaliteit geleid. We voldoen nog steeds aan de lozingseisen.

- Nieuwe wet- en regelgeving

Als vervolg op de brede verkenning over de impact van nieuwe wet- en regelgeving op rwzi's is in 2024 een voorverkenning gestart voor de rwzi Zwolle. Deze voorverkenning is uitgevoerd. Er wordt momenteel verkend hoe de resultaten van deze voorverkenning goed kunnen aansluiten op het Strategisch Kader Waterketen.

- Assetmanagement Waterketen

Het maken van assetmanagementplannen (AMP's) is een continu proces geworden, actualisatie vindt ieder jaar plaats. Dat stelt ons in staat om scherper te sturen op de verhouding tussen prestaties, kosten en risico's.

- Onderzoeks- en Innovatie agenda

In 2024 is vanuit de innovatieagenda gewerkt aan de Smart Energy Hub Hessenpoort waarin onder andere het gebruik van pure zuurstof in het beluchtingsproces, ontwikkeling van digitale tools om de sturing van onze assets te verbeteren (AI Pilot), de pilots met betrekking tot lachgas-reductie die we uitvoeren met behulp van EZ-subsidie en tenslotte onze deelname aan het landelijk innovatieprogramma UPPWATER. Dit programma, mede gefinancierd vanuit het Nationaal Groeifonds, richt zich op de versnelde ontwikkeling en opschaling van nieuwe watertechnologieën, waarbij wij bijdragen via praktijkkennis en betrokkenheid bij pilots.

1.2.3 Wat heeft het gekost?

In onderstaande tabel zijn de gerealiseerde kosten van dit programma afgezet tegen de begroting.

De uiteenzetting gebeurt op basis van de categorieën welke ook specifiek in de begroting waren weergegeven.

Afwijkingen programma Waterketen

Bedragen x € 1.000

Omschrijving	Realisatie 2023	Primitieve begroting 2024	Realisatie 2024	Verschil Begroting Realisatie
Personeelslasten	8.409	9.279	9.175	104
Goederen en diensten	23.887	28.480	25.427	3.053
Kapitaallasten	11.241	12.766	12.107	659
Onvoorzien en dotaties / onttrekkingen voorz.	-	-	-	-
Inkomsten	-2.255	-2.005	-2.094	89
Totaal programma lasten	41.282	48.520	44.614	3.906

Bedragen x € 1.000

V	N	Toelichting
660		Kapitaallasten: Zie toelichting Exploitatierkening naar programma's
105		Personeelslasten: Zie toelichting Exploitatierkening naar programma's
		Goederen en diensten + Inkomsten
260		Er zijn diverse nieuwe facilitaire regiecontracten afgesloten. In afwachting van de nulmetingen is, met aanvaardbare risico's, onderhoud doorgeschoven.
210		Het niet realiseren van een onderhoudscontract met betrekking tot de zonnestroominstallaties heeft geleid tot beperkt onderhoud waarbij de risico's beheersbaar waren.
460		Lager aantal externe opdrachten gerealiseerd door zowel in- als externe capaciteitsproblemen.
270		Aanbesteding datagedreven sturing rzwi's is lager uitgevallen.
	200	4% toename als gevolg van prijsstijging en toename van de hoeveelheid slib.
	110	Stijging van de houtvezelprijs als gevolg van schaarste.
1.400		De energiemarkt kende lagere tarieven dan ten tijde van de begroting, in combinatie met een nieuw energiecontract en een lagere stijging van de netwerkkosten.
	450	Het risico van uitstel van vervangingsinvesteringen doet zich voor: er zijn meer technische storingen en meer persleidingbreuken. Dit gaat gepaard met hogere kosten voor correctief onderhoud. De risico's zijn gecalculeerd en onder controle.
260		Als gevolg van herplanning van projecten en beoordeling tijdens de uitvoering van diverse projecten vallen de schoonmaakkosten van de circuits lager uit. De reguliere circuits zijn conform planning schoongemaakt.
80		Hogere opbrengst uit warmtekrachtkoppeling (WKK)-installatie dan begroot.
180		Meeropbrengst omdat er meer afvalwater door derden is aangeleverd.
130		Lagere kosten communicatiemiddelen en onderhoud software (verSaaSing).
120		Productievolume Aqualysis hoger dan begroot waardoor de prijzen 15% lager zijn. Afname WDO Delta conform begroting.
531		Overige verschillen (w.o. adviezen, bijdragen van derden)
4.666	760	
3.906		Totaal (V)

1.3 Programma Waterveiligheid

1.3.1 Wat willen we bereiken en wat hebben we gedaan?

Binnen het programma waterveiligheid werken we aan twee strategische en vier operationele doelen. Deze zijn opgenomen en verder toegelicht in de doelenboom van het Waterbeheerprogramma. Voor het bereiken van die doelen, zijn in de begroting maatregelen benoemd. In hoeverre deze daadwerkelijk zijn uitgevoerd, wordt hieronder nader toegelicht.

F. Wij zorgen voor bescherming tegen hoog water

- F1. De primaire keringen voldoen aan de wettelijke norm

Wettelijke beoordeling en Hoogwaterbeschermingsprogramma

Begroting 2024	Realisatie 2024
a. Opstellen beleid en maatregelen met betrekking tot de toenemende dreiging van graafschade door bevers.	Er is een verkenning uitgevoerd hoe we onze werkwijze kunnen aanpassen om graafschade door bevers in keringen beheersbaar te houden. Van hier uit hebben wij actief input geleverd op het beverprotocol van de provincies (bevoegd gezag). Voor de provincie Overijssel (de meest relevante) is dit inmiddels naar tevredenheid afgerond. Dit onderwerp komt op de agenda van het dagelijks bestuur in Q2 2025 en naar verwachting volgt het algemeen bestuur in Q3 2025. Het was de bedoeling het AB eind 2024 te informeren over de werkwijze om het risico op graafschade door bevers beheersbaar te

	houden. Omdat de goedkeuring van het beverprotocol door de provincie Overijssel even op zich liet wachten en we dit wel graag wilden meenemen is de informatievoorziening vertraagd.
b. Het HWBP programma loopt conform de afgegeven mijlpalenplanning.	Stadsdijken Zwolle en Mastenbroek-IJssel lopen conform planning. Het vertraagde projectbesluit van project IJsselwerken heeft tot en met 4 december ter inzage gelegen. Het aantal binnengekomen zienswijzen is ongeveer 150. De vertraging van de planuitwerking van IJsselwerken heeft ook financiële gevolgen. Het krediet van de planuitwerking is niet toereikend om de planuitwerking af te ronden. Het extra benodigde budget blijft ruim binnen de 5%. Met het HWBP wordt overlegd of de hardheidsclausule uit de subsidieregeling kan worden toegepast, waarmee we het verwachte tekort kunnen drukken. De ingangstoets van Genemuiden heeft geleid tot mogelijke scopereductie en er wordt onderzocht of het mogelijk is om de scope uit te breiden met het project Mastenbroek-Zwarte Water. Veilige Vecht is gestart met de planuitwerking en de voorbereiding voor de contractering van de aannemer. Uit nadere berekeningen blijkt dat de pipingopgave fors lager is dan eerder ingeschat. Hierdoor moet het voorkeursalternatief (VKA) worden aangevuld. De impact hiervan op de planning en raming wordt momenteel in kaart gebracht.

1.3.2 Wat hebben we gedaan met betrekking tot de reguliere werkzaamheden?

- Toetsing en opgave regionale keringen

De wettelijke vereiste toetsing van de regionale keringen is gestart met het grondonderzoek langs de Sallandse Weteringen. De systematiek voor de toetsing is opgezet en deels geautomatiseerd.

- Assetmanagement Waterveiligheid

In 2024 is hard gewerkt aan keringenbeheerder 2.0. Er is in beeld is gebracht waar we extra risico's kunnen nemen. Op basis van deze informatie wordt gekeken of we onze beheermaatregelen meer risicogestuurd kunnen inzetten en/of zo mogelijk andere doelen meer ruimte kunnen geven.

- Onderzoeks- en Innovatie agenda

In 2024 is er vanuit de innovatieagenda gewerkt aan een vijftal HWBP innovatieprojecten waarvan er vier nagenoeg zijn afgerond. Bij al deze vier is het gelukt om tot succesvolle eindproducten te komen en onder meer naar verwachting bij zullen dragen aan kostenbeperking bij onze toekomstige HWBP projecten (en die van de alliantie).

1.3.3 Wat heeft het gekost?

In onderstaande tabel zijn de gerealiseerde kosten van dit programma afgezet tegen de begroting.

De uiteenzetting gebeurt op basis van de categorieën welke ook specifiek in de begroting waren weergegeven.

Afwijkingen programma Waterveiligheid*Bedragen x € 1.000*

Omschrijving	Realisatie 2023	Begroting 2024	Realisatie 2024	Vershil Begroting Realisatie
Personeelslasten	4.527	4.663	4.715	-52
Goederen en diensten	2.053	2.602	2.332	270
Kapitaallasten	7.322	6.493	7.086	-593
Onvoorzien en dotaties / onttrekkingen voorz.	-	-	-	-
Inkomsten	-181	-202	-531	329
Totaal programma lasten	13.721	13.556	13.602	-46

Bedragen x € 1.000

V	N	Toelichting
	593	Kapitaallasten: Zie toelichting Exploitatierkening naar programma's
	52	Personeelslasten: Zie toelichting Exploitatierkening naar programma's
		Goederen en diensten + Inkomsten
80		Ontvangen subsidie IJssel-Vecht delta kwartiermaker.
	160	Het verwijderen van drijfvuil heeft in begin 2024 hogere kosten opgeleverd als gevolg van hoogwater in december 2023-januari 2024.
70		Verlaging van de solidariteitsbijdrage ten behoeve van bestrijding muskusratten aan de Unie van Waterschappen.
80		Er hebben zich geen calamiteiten voorgedaan en er zijn minder oefeningen geweest als gevolg van een vacante functie in de periode april-oktober.
120		Lagere kosten communicatiemiddelen en onderhoud software (verSaaSing).
409		Overige verschillen
759	805	
	46	Totaal (N)

1.4 Programma Maatschappij en Organisatie

1.4.1 Wat willen we bereiken en wat hebben we gedaan?

Binnen het programma maatschappij en organisatie hebben we voor de komende planperiode van het WBP drie strategische- en twintig operationele doelen geformuleerd. Voor het bereiken van die doelen, zijn in de begroting maatregelen benoemd. In hoeverre deze daadwerkelijk zijn uitgevoerd, wordt hieronder nader toegelicht.

H.-J. Wij dragen bij aan een duurzame toekomst

Duurzame keuzes versterken de weerbaarheid van onze organisatie en zorgen ervoor dat we onze taken nu en in de toekomst op een houdbare en betrouwbare manier kunnen blijven uitvoeren. We zetten actief in op circulair werken en broeikasgas emissiereductie, niet alleen vanuit maatschappelijk perspectief, maar ook omdat het financieel verstandig is en bijdraagt aan meer onafhankelijkheid van instabiele regio's voor grondstoffen.

- H1. WDOdelta is in 2025 energieneutraal (electriciteitsneutraal), door evenveel elektriciteit duurzaam op te wekken als te verbruiken (H1) en investeert verder naar volledig energieneutraal in 2030

Begroting 2024	Realisatie 2024
a. Binnen het deelprogramma <i>Duurzaam Doen</i> wordt de energieverstellers uitgewerkt; zorgen voor een toekomstbestendig Energiesysteem. Rekening houdend met betaalbaarheid, beschikbaarheid, betrouwbaarheid.	De maatregel verloopt volgens planning. Vanaf juni is de energiebeheerorganisatie (EBO) opgestart om de betaalbaarheid, beschikbaarheid en betrouwbaarheid van onze energievoorziening te borgen. Vanaf 1 september worden alle energieopwek initiatieven aangestuurd door de directeur bedrijfsvoering/CIO. Vanaf 1 oktober wordt ook de EBO door de directeur Bedrijfsvoering/ CIO aangestuurd.

- H2. WDOdelta streeft ernaar bij de taakuitvoering in 2030 tenminste 49% broeikasgasreductie te bereiken t.o.v. 1990

Begroting 2024	Realisatie 2024
b. Binnen het deelprogramma <i>Duurzaam Doen</i> zullen diverse verkennende onderzoeken worden uitgevoerd, zodat WDOdelta inzicht krijgt in deze opgave en de aanpak hiervan voor de komende jaren.	Momenteel lopen er diverse pilots en onderzoeken binnen WDOdelta gericht op de grootste broeikasgasemissies. Deze onderzoeken zijn in volle gang en verlopen volgens planning. Ze geven steeds meer inzicht in de bronnen en mogelijkheden om emissies te reduceren. Zo worden onder andere metingen en analyses uitgevoerd bij RWZI's en andere waterbeheeractiviteiten om effectieve maatregelen te bepalen. De voorlopige resultaten laten zien dat bepaalde procesoptimalisaties en innovatieve technieken veelbelovend zijn. Op basis van deze inzichten wordt de aanpak voor de komende jaren verder vormgegeven. Het budget is momenteel toereikend om de gewenste pilots en onderzoeken mogelijk te maken.

- J1/2/3. We streven ernaar om in 2030 50% minder primaire grondstoffen te gebruiken (J1), minder restafval (J2) en hoogwaardig recycling en grondstoffen uit afvalwater te winnen (J3).

Begroting 2024	Realisatie 2024
c. Binnen het deelprogramma <i>Duurzaam Doen</i> voeren wij verkenningen uit. Aansluitend zullen wij hierop plannen.	We voeren verkenningen uit naar circulair bouwen en materiaal gebruik. Conform planning zijn we bezig met het in kaart brengen van ons materiaalgebruik en onderzoeken we oplossingen om onze assets modulair te bouwen. Daarnaast herwaarderen en upgraden we onze reststromen steeds beter, zodat deze circulair

	ingezet worden. Deze acties verlopen volgens planning en geven steeds meer inzicht in de opgave en inspanningen die nodig zijn om de circulaire doelstellingen binnen WDODelta te behalen.
--	--

L.-O. Wij versterken de verbinding met de samenleving

- M1. In 2027 is WDODelta verstrekt door internationale activiteiten (M2) en zijn onze internationale partners sterker geworden

Begroting 2024	Realisatie 2024
d. WDODelta heroverweegt op welke landen we onze internationale inzet focussen	Het algemeen bestuur heeft, op basis van de conclusies uit het afgeronde onderzoek, besloten te stoppen met het werken met focuslanden en over te stappen op een themagerichte aanpak. Deze werkwijze, in combinatie met de tijdens het onderzoek ontwikkelde afwegingsmethodiek, draagt bij aan een meer evenwichtige en volwaardige invulling van onze internationale samenwerkingen.

P-R. Wij voeren onze taken uit tegen maatschappelijk verantwoorde kosten

- Q1 Wij voeren onze taken uit in een goede balans tussen kosten, prestaties en risico's

Begroting 2024	Realisatie 2024
e. Het verder invoeren van assetmanagement, zoals het opstellen van een SAMP 2.0, het opstellen van AMP's, en het implementeren van assetmanagement	De kaders en instrumenten zijn gereed en worden toegepast bij de beheerafdelingen. De meeste AMP's zijn opgesteld. Voor relatief nieuwe assets (b.v. energie) wordt nog een inhaalslag gemaakt. De AMP voor de assetgroep gebouwen is opgestart. De AMP's zorgen voor een helder onderhoudsconcept en doelgericht werken. De wijze van werken conform SAMP wordt continu verder ontwikkeld en verbeterd.
f. Invoering rechtmatigheidsverantwoording DB.	Met ingang van de verantwoording over verslagleggingsjaar 2025 gaat het DB verantwoording afleggen aan het AB over de rechtmatigheid van alle (financiële) beheershandelingen: de rechtmatigheidsverantwoording. Het DB heeft in 2024 een keuze gemaakt t.a.v. het niveau waarop het DB vanaf 2025 verantwoording gaat afleggen. Verder heeft het AB in 2024 de hoogte van de verantwoordingsgrens en de rapportagegrens vastgesteld. De financiële verordening en de controleverordening worden aangepast om te voldoen aan de rechtmatigheidsverantwoording (behandeling AB Q1-25). In Q4 2024 is gestart met een verbetertraject voor de spendanalyse voor inkoop- en aanbesteden. De auditcommissie en de accountant zijn gesprekspartners bij de invoering. De invoering van de rechtmatigheidsverantwoording ligt hiermee op schema.

- R1 Komend decennium gaan we actief nieuwe technieken en innovaties toepassen in onze organisatie

Begroting 2024	Realisatie 2024
g. Informatiebeveiliging: opstellen plan van aanpak en versneld maatregelen nemen om te gaan voldoen aan wetgeving (CSIR), waarbij de bevindingen van de audit worden meegenomen.	Er is voortvarend gewerkt aan de uitvoering van het plan van aanpak voor informatiebeveiliging. De basis is gelegd met een robuust plan en de uitvoering verloopt volgens verwachting. Omdat de minimale set aan maatregelen om aantoonbaar in control te zijn nog niet volledig is gerealiseerd, staat de status op dit moment

		nog op rood. De verwachting is dat deze set eind derde kwartaal 2025 beschikbaar is en de status naar groen kan. De voortgang wordt nauwgezet gemonitord.
--	--	---

1.4.2 Wat hebben we gedaan met betrekking tot de reguliere werkzaamheden?

- Crisisorganisatie

In november 2024 heeft de tweedaagse oefening 'Alert' plaatsgevonden. Hier is organisatiebreed en via LinkedIn aandacht voor gegenereerd. Op strategisch, tactisch en operationeel niveau is er met een hoogwater scenario geoefend en is grote bewustwording op watercrises gecreëerd.

Meerdere crisisbestrijdingsplannen hebben een actualisatieslag gerealiseerd, maar dit vraagt continue aandacht. Het crisisplan Zuiveringstechnische werken is geactualiseerd. De planvorming wordt uitgebreid; er is een vergoederd concept van Digitale Verstoringen en Niet-Water gerelateerd.

1.4.3 Wat heeft het gekost?

In onderstaande tabel zijn de gerealiseerde kosten van dit programma afgezet tegen de begroting.

De uiteenzetting gebeurt op basis van de categorieën welke ook specifiek in de begroting waren weergegeven.

Afwijkingen programma Maatschappij en Organisatie

Bedragen x € 1.000

Omschrijving	Realisatie 2023	Begroting 2024	Realisatie 2024	Vershil Begroting Realisatie
Personeelslasten	23.020	22.110	25.744	-3.634
Goederen en diensten	14.167	19.925	16.100	3.825
Kapitaallasten	1.614	2.303	1.528	775
Onvoorzien en dotaties / onttrekkingen voorz.	-103	731	1.242	-511
Inkomsten	-1.051	-791	-732	-59
Totaal programma lasten	37.647	44.278	43.882	396

Bedragen x € 1.000

V	N	Toelichting
775		Kapitaallasten: Zie toelichting Exploitatierekening naar programma's
		Personeelslasten
	1.930	Personeelslasten: Zie toelichting Exploitatierekening naar programma's
	500	Dit betreft de exploitatie PBB. In 2024 is de systematiek gewijzigd. De kosten werden voorheen begroot als dotatie onder de voorzieningen (zie ook opmerking bij voorzieningen).
	820	Dit betreft onder meer inhuur extra projectleiders, welke was begroot onder opdrachten aan externe bureaus (zie ook goederen en diensten).
	200	Dit betreft onder meer inhuur recruiters, welke was begroot onder opdrachten aan externe bureaus (zie ook goederen en diensten).
		Goederen en diensten + Inkomsten
2.500		De kosten van overige diensten door derden zijn fors lager dan begroot, voornamelijk door vrijval aanbesteding applicaties.
820		Er zijn minder diensten uitbesteed dan begroot bij Informatievoorziening. In plaats hiervan is onder meer projectleiderscapaciteit ingehuurd. Deze kosten zijn verantwoord onder de personeelslasten.
375		Er zijn minder diensten uitbesteed dan begroot bij Concerncontrol en B&O. In plaats hiervan heeft gedeeltelijk inhuur personeel plaatsgevonden. Deze kosten zijn verantwoord onder de personeelslasten.
100		De energiekosten zijn lager dan begroot, met name doordat inkoop tegen lagere tarieven heeft plaatsgevonden dan waarmee in de begroting is gerekend. Daarnaast zijn de netwerkkosten minder fors gestegen dan ten tijde van de begroting was aangekondigd.
200	725	Noodzakelijke vervanging mobiele telefonie in combinatie met de hiervoor begrote reservering.
400		De bijdrage aan de gemeenschappelijke regeling GBLT valt lager uit dan begroot, omdat het GBLT in 2024 een positief resultaat heeft behaald hetgeen wordt verdeeld onder de deelnemers in de regeling.
	205	Er is extra inzet van werving en selectie bureaus geweest in verband met de werving van nieuw personeel.
	200	Vooruitlopend op de wetgeving in 2025, die ons niet toestaat de jaarlijkse bijdrage voor bestuur te activeren, zijn deze kosten verantwoord in de exploitatie 2024. Daarnaast is de contributie van waterschappen verhoogd.
	465	De prijzen van software licenties zijn gestegen, prijsstijgingen van 10% zijn geen uitzondering. Daarnaast zijn er uitgaven gedaan op het gebied van I-veiligheid die niet waren begroot.
250		Dit bedrag was begroot in programma M&O, dit is ingezet voor de aanschaf van monitoringssoftware in programma Watersysteem.
150		Management Development traject is in 2024 niet gestart, waardoor een groot deel van het gereserveerde bedrag niet is uitgegeven.
	150	Er zijn extra veiligheidsmaatregelen genomen bij de receptie van het hoofdgebouw.
462		Voorzieningen: zie de toelichting op de balans
500		Dit betreft de begrote dotatie PBB. In 2024 is de systematiek gewijzigd. De kosten worden in 2024 grotendeels rechtstreeks in de exploitatie verantwoord onder personeelslasten.
	672	Dotatie voorziening in verband met indexatie van de pensioenen van huidige en voormalige bestuurders.
	760	Vanwege de tegenvallende financiële prestaties van zonnepark de Mussels heeft er duurzame waardevermindering plaatsgevonden.
491		Overige verschillen en afronding
7.023	6.627	
396		Totaal verschil (V)

2. Paragrafen

De paragrafen, die verplicht voorgeschreven zijn, geven een dwarsdoorsnede van de jaarstukken. Met de genoemde onderwerpen is vrijwel altijd een groot financieel belang gediend. De paragrafen geven daardoor extra informatie voor de beoordeling van de financiële positie op de korte en langere termijn.

2.1 Bedrijfsvoering

De paragraaf bedrijfsvoering geeft inzicht in de stand van zaken en doorontwikkeling van de bedrijfsvoering, conform artikel 4.28 van het Waterschapsbesluit. De realisatie van beleidsvoornemens, zoals verwoord in de begroting, wordt in onderstaande tekst beschreven.

In de begroting is de volgende opdracht voor bedrijfsvoering geformuleerd:

“De organisatie dient voldoende uitgerust te zijn om de doelen van de organisatie zoals verwoord in de Watervisie en het Waterbeheerprogramma te realiseren en ook klaar te staan om de veranderende positie van ons Waterschap en onze omgeving op te pakken. De ontwikkeling van de bedrijfsvoering vindt plaats met de focus op doen.”

In 2024 is de focus op “doen” gestart, na meerdere jaren van kadervorming (denk aan strategische proces en de SAMP voor assetmanagement). Dit heeft geleid tot de volgende mijlpalen:

1. Informatieveiligheid

In 2024 is een CISO geworven en is een roadmap Informatieveiligheid opgesteld en zijn de eerste projecten gestart om te werken naar BIO trede 4 eind 2026. Er is een klankbordgroep vanuit het AB ingesteld en de eerste bijeenkomsten hebben plaatsgevonden.

2. Assetmanagement

De basis instrumenten zijn gereed. De focus ligt nu op standaardisatie en doorontwikkeling van het assetmanagementsysteem. In 2024 hebben de beheerafdelingen de instrumenten van het assetmanagement gebruikt. De aansturing van de doorontwikkeling van het assetmanagementsysteem is gecentraliseerd. Ook is er ingezet op het ontwikkelen van ICT oplossingen voor statische en dynamische data t.b.v. het assetmanagement. De ontwikkeling van de ICT oplossing betreft een samenwerkingsproject met meerdere waterschappen en is meerjarig.

3. Informatie (als fundament)

Informatie- en datamanagement is de taak van de CIO geworden. In 2024 is een CIO Office opgericht ter ondersteuning van deze taak. Ook is er onderzoek gedaan naar de informatiehuishouding en inzicht verkregen in de verbeterpunten. De eerste verbeterpunten zijn gerealiseerd. Het betreft een meerjarige ontwikkeling om de informatiehuishouding op het juiste niveau te krijgen om datagedreven te kunnen werken.

4. Sturingsmodel en strategie- en beleidsproces

Het sturingsmodel en het strategie en beleidsproces worden continu verbeterd en doorontwikkeld.

5. Arbeidsmarkt benadering en personeelsbeleid

Er zijn in 2024 analyses gedaan om inzicht te krijgen in welke afdelingen en welke functies de grootste uitstroom plaatsvindt en waar deze uitstroom schaarse functies op de arbeidsmarkt betreft. Met deze inzichten kan heel gericht geworven (of gedigitaliseerd) worden. De organisatie heeft interne kennis van en capaciteit voor recruitment verstevigd en het wervingsproces verbeterd. Hierdoor is het in 2024 beter gelukt kwalitatief goede kandidaten voor ons waterschap te werven. Ook is er in 2024 ingezet op leren en verbeteren.

6. Rechtmatigheidsverantwoording

Met ingang van verslagleggingsjaar 2025 legt het dagelijks bestuur straks verantwoording af over de rechtmatigheid van financiële beheershandelingen, dat doet het DB met de rechtmatigheidsverantwoording. Het DB heeft in 2024 een keuze gemaakt t.a.v. het niveau van rechtmatigheidsverantwoording. Het algemeen bestuur heeft in 2024 inmiddels ook de hoogte van de verantwoordingsgrens en de rapportagegrens vastgesteld en in Q1-25 staat de vaststelling van de financiële verordening en de controleverordening gepland. Hiermee is het kader voor de rechtmatigheidsverantwoording ingevuld. Aan de versterking en borging van VIC-controles wordt gewerkt, dit is een aandachtspunt.

7. Compliance

De meeste wettelijke verplichtingen die in 2023 bekend waren zijn geïmplementeerd. Een traject dat doorloopt naar 2025 betreft de WOO. In 2024 zijn wel de maximale financiële middelen van het Rijk verkregen om de WOO te implementeren.

8. Crisisorganisatie

Geactualiseerde crisisbestrijdingsplan Zuiveringstechnische Werken. Tweedaagse oefening ALERT 2024 georganiseerd in november 2024 in samenwerking met de partners Defensie, Veiligheidsregio IJsselland en Waterschap Vechtstromen.

9. Energie

In 2024 is de energiebeheerorganisatie opgericht om het energiemangement centraal aan te sturen om zowel opwek, verbruik, opslag als besparing in verbinding te brengen en integraal aan te sturen. De energiebeheerorganisatie houdt zich naast energie neutraliteit, ook bezig met het oplossen van de knelpunten in de energiemarkt, zoals netcongestie en steeds wisselende prijzen. In 2024 heeft de organisatie geoefend met samenwerkingen met externe partners om energie aansluitingen te delen, expertise op het gebied van energiemangement geworven, de relatie met de netbeheerder verbeterd, onderzoek gedaan naar alternatieve opwekmogelijkheden en hebben de lagere elektriciteitsstarieven dan wat de energiemarkt bij de begroting liet zien in combinatie met de voordelen van het nieuwe elektriciteitscontract tot een voordeel van € 1,8 mln.

10. In 2024 is als resultaat van Spoor 1 Lastenbeheersing een besparing van € 5,3 mln ingeboekt voor het jaar 2025. Ook is in 2024 een start gemaakt met Spoor 2 Lastenbeheersing, wat moet leiden tot structurele kostenombuigingen.

2.2 Ontwikkelingen in het vorige begrotingsjaar

In de paragraaf betreffende de ontwikkelingen in het vorige begrotingsjaar kan worden ingegaan op externe en interne ontwikkelingen die zich sinds het vaststellen van de begroting en de behandeling van de meerjarenraming hebben voorgedaan. In plaats van een aparte paragraaf is er voor gekozen om de algemene ontwikkelingen van het afgelopen jaar op te nemen in de programmaverantwoordingen.

2.3 Incidentele baten en lasten

In onderstaande tabel zijn de gerealiseerde baten en lasten opgenomen ten aanzien van de in de begroting opgenomen incidentele baten en lasten.

Bedragen x € 1.000

	Begroot	Realisatie
Watersysteem - Inhuur WOM	225	255
Waterketen - software datagedreven sturing RWZI's	538	268
M&O - aanbesteding applicaties, opdrachten externe bureau's	3.160	225
M&O - aanbesteding applicaties, software	560	175
M&O - rechtmatigheidsverantwoording	110	54
M&O - begeleiden ombuigingen	200	274
M&O - huur gebouwen	35	19
Totaal incidentele lasten	4.828	1.270
M&O - bijdrage Wet Open Overheid	47	47
Onttrekking egalisatiereserve Watersysteembeheer	5.248	5.248
Onttrekking egalisatiereserve Zuiveringsbeheer	2.888	2.888
Totaal incidentele baten	8.183	8.183

In het hoofdstuk Programmaverantwoording zijn de afwijkingen per programma toegelicht.

2.4 Onttrekkingen aan overige bestemmingsreserves en voorzieningen

In de paragraaf onttrekkingen aan bestemmingsreserves en voorzieningen wordt ingegaan op de bedragen die uit de voorzieningen worden onttrokken, alsmede op het beroep dat op de bestemmingsreserves is gedaan.

Onttrekkingen aan bestemmingsreserves

Ten laste gebracht van de bestemmingsreserves voor tariefsegalisatie zijn zowel de begrote onttrekkingen ten behoeve van tariefsegalisatie die ten gunste komen aan de exploitatierekening (Watersysteembeheer € 5,2 mln en Zuiveringsbeheer € 2,9 mln) als de onttrekking gebaseerd op de herijking van het weerstandvermogen ultimo 2023 (Watersysteembeheer € 703.000 en Zuiveringsbeheer € 364.000). De bestemmingsreserve HWBP is niet gemuteerd.

Onttrekkingen aan voorzieningen

Voorzieningen behoren tot het vreemd vermogen en worden gevormd voor specifieke kostenposten, verplichtingen, verliezen of risico's die zijn ontstaan in het verleden, waarvan de omvang op voorhand redelijkerwijs in te schatten is. Voor een overzicht met de mutaties per voorziening wordt verwezen naar de toelichting op de balans.

2.5 Waterschapsbelastingen en dividend

Waterschappen bekostigen hun taken door het heffen van belastingen.

De kosten van de waterkeringszorg, het waterkwantiteitsbeheer en het waterkwaliteitsbeheer met uitzondering van het zuiveringsbeheer worden gefinancierd uit één watersysteemheffing, die wordt betaald door inwoners en de eigenaren van gebouwde en ongebouwde onroerende zaken. De inwonersdichtheid en de economische waardeverhoudingen zijn de centrale uitgangspunten voor de financiering van het watersysteembeheer.

De zuiveringsheffing is toegespitst op de kosten van de zuivering, het transport van afvalwater en de verwerking van het zuiveringsslib.

De directe lozingen op het oppervlaktewater worden in de verontreinigingsheffing betrokken. De opbrengsten daarvan komen ten gunste van het watersysteembeheer.

In de door het bestuur vastgestelde kostentoedelingsverordening is vastgelegd hoe de taakkosten van de taak watersysteembeheer naar aard en omvang van het belang worden verdeeld over de belanghebbenden in de taak.

<i>Categorie</i>	<i>Percentage</i>
• Inwoners	35,00%
• Gebouwd	47,98%
• Agrarisch en overig ongebouwd	16,65%
• Bos en natuur	0,37%

De kostenverdelingsverordening is niet van toepassing op de zuiveringstaak. De kosten hiervan worden opgebracht door bedrijven en huishoudens die afvalwater lozen.

Kwijtschelding

WDO Delta hanteert een kwijtscheldingsnorm van 100% en voert daarmee een maximaal kwijtscheldingsbeleid. Onderstaand de werkelijke versus de begrote eenheden:

	Begroot	Realisatie
Watersysteembeheer (aantal inwoners)	11.400	10.600
Zuiveringsheffing (aantal v.e.)	21.700	19.800
Kwijtschelding	33.100	30.400

De aanslagoplegging en invordering van de waterschapsbelastingen geschiedt door het GBLT. De controle op de volledigheid van de belastingopbrengsten maakt onderdeel uit van het controleprogramma van de accountant van GBLT.

Watersysteembeheer

De belastingopbrengst is als volgt:

Bedragen x € 1.000.000

	Begroot	Realisatie
Ingezetenen	34,6	34,7
Gebouwd	46,9	47,8
Ongebouwd	13,4	13,5
Natuur	0,4	0,4
Wegen	1,0	1,0
Verontreinigingsheffing	0,5	0,5
Kwijtschelding	-1,5	-1,4
Oninbaar/vrijval voorziening	-0,2	-0,1
Belastingopbrengsten Watersysteembeheer	95,1	96,4

Grondslag voor de heffing:

	Begroot	Realisatie
Ingezetenen (bruto) wooneenheden	269.700	270.900
Gebouwd binnendijs (WOZ, bedragen x € 1 mln)	103.493	112.248
Gebouwd buitendijs (WOZ, bedragen x € 1 mln)	787	940
Ongebouwd, oppervlakte binnendijs (hectare)	148.300	148.100
Ongebouwd, oppervlakte buitendijs (hectare)	3.500	3.500
Ongebouwd, oppervlakte wegen binnendijs (hectare)	5.300	5.300
Ongebouwd, oppervlakte wegen buitendijs (hectare)	-	-
Natuur, oppervlakte (hectare)	56.400	56.500

Opbrengst belastingen

De belastingopbrengsten zijn hoger uitgekomen dan begroot. Dit wordt met name verklaard doordat Watersysteemheffing gebouwd binnendijs een meeropbrengst van € 951.000 laat zien ten opzichte van de

begroting. Er is een grotere waarde stijging van zowel de woningen als niet woningen zichtbaar wat leidt tot een hogere oplegging.

Er is rekening gehouden met een waarde stijging (WOZ) van 4% voor de woningen en -1% voor de niet woningen. Het gemiddelde stijgingspercentage van de WOZ in het gebied van Waterschap Drents Overijsselse Delta bedraagt op basis van de actuele gegevens circa 5,5% voor de woningen en 4,9% voor de niet woningen.

Zuiveringsbeheer

De belastingopbrengst was als volgt:

Bedragen x € 1.000.000

	Begroot	Realisatie
Opbrengst bedrijven	17,1	16,8
Opbrengst huishoudens	47,5	47,7
Kwijtschelding	-1,6	-1,6
Oninbaar/vrijval voorziening	-0,2	-0,1
Belastingopbrengsten Zuiveringsbeheer	62,8	62,8

Grondslag voor de heffing:

	Begroot	Realisatie
Verontreinigingseenheden bedrijven (v.e.'s)	224.100	220.900
Verontreinigingseenheden forfaitair (v.e.'s)	625.000	627.100

Oninbaar

Bij het opstellen van de jaarcijfers voor heffing en inning van de waterschapsbelasting doet GBLT ieder jaar een voorstel voor de te treffen voorziening dubieuze heffingsdebiteuren. Hiervoor is door GBLT een methode ontwikkeld gebaseerd op een risico inschatting ten aanzien van de mate van incassering van de vorderingen. Deze systematiek voor het debiteurensaldo is op basis van een statisch-dynamische beoordeling van de fase waarin een vordering zich bevindt.

Vanwege de KinderOpvangToeslagenAffaire (KOTA) mogen de waterschappen de in de voorgaande jaren als oninbaar of als kwijtschelding afgeboekte aanslagen van gedupeerde ouders bij het Rijk in rekening brengen. Dit bedrag is voor 2024 berekend op € 37.300. Deze KOTA vergoeding is ten gunste van de voorziening dubieuze belastingdebiteuren gebracht.

Volgens de jaaropgave GBLT moet uitgegaan worden van een voorziening dubieuze belasting debiteuren per ultimo 2024 van € 496.000.

Oninbaar watersysteembeheer

Bedragen x € 1.000

Op basis van besluiten oninbaar verklaard en verantwoord in de exploitatie		100
Stand van de voorziening dub. belastingdebiteuren op 1-1	313	
Benodigde stand voorziening dub. belastingdebiteuren op 31-12	246	
	-67	
Totaal oninbaar Watersysteemheffing		33

Oninbaar zuiveringsbeheer
Bedragen x € 1.000

Op basis van besluiten oninbaar verklaard en verantwoord in de exploitatie		72
Stand van de voorziening dub. belastingdebiteuren op 1-1	316	
Benodigde stand voorziening dub. belastingdebiteuren op 31-12	250	
	-66	
Totaal oninbaar Watersysteemheffing		6

Dividend

De NWB keert elk jaar dividend uit (87% voor watersysteembeheer en 13% voor zuiveringsbeheer) op basis van de behaalde resultaten in het vorige boekjaar. Omdat deze gunstiger waren, levert dit een extra inkomst op van € 205.000. Daarnaast is er opnieuw dividend ontvangen i.v.m. ons aandeel in Zonnepark De Mussels (€ 74.000 t.o.v. € 576.000 in 2023). Deze opbrengst wordt via programma M&O verdeeld over de twee kostendragers.

2.6 Weerstandsvermogen

Inleiding

Als waterschap houden we rekening met risico's. Een risico is de kans op het zich voordoen van een onzekere en ongewenste gebeurtenis met een nadelig gevolg. Met risicomanagement brengen wij risico's in beeld en treffen we beheersmaatregelen. Om de eventuele financiële gevolgen van risico's op te kunnen vangen wordt een weerstandsvermogen aangehouden.

Beleidsuitgangspunten

Het beleid ten aanzien van het weerstandsvermogen is door het algemeen bestuur als volgt vastgesteld:

- Het weerstandsvermogen is de financiële reserve om de financiële gevolgen van risico's op te vangen;
- Het weerstandsvermogen wordt gevormd door de algemene reserve, verdeeld naar de taken zuivering en watersysteembeheer;
- Het weerstandsvermogen dient 'ruim voldoende' te zijn, daarvoor wordt een ratio van 1,4 toegepast;
- De omvang van het benodigde weerstandsvermogen wordt jaarlijks geactualiseerd.

Berekening van het benodigde en beschikbare weerstandsvermogen

Risico's worden in kaart gebracht met behulp van risicodialogen. Bij risico's met financiële gevolgen wordt een inschatting gemaakt van de financiële omvang van een risico en de kans van voordoen. Het totaal van financiële risico's wordt vervolgens bepaald met behulp van een statistische methode (Monte Carlo Simulatie) omdat niet alle risico's zich tegelijkertijd voordoen. De berekende omvang van het weerstandsvermogen wordt vervolgens verhoogd met een ratio van 1,4 in verband met onvoorziene risico's. De omvang van het weerstandsvermogen is gebaseerd op incidentele doorrekening van risico's, een risico dat zich herhaalt moet als structurele last in de begroting worden opgenomen.

Het weerstandsvermogen wordt gevormd door de algemene reserve, derhalve is de algemene reserve niet vrij inzetbaar. Een eventuele verhoging of verlaging van het weerstandsvermogen volgt bij de vaststelling van de jaarrekening en de bestemming van het rekeningresultaat door het algemeen bestuur.

In kaart gebrachte risico's

De geïnventariseerde risico's worden bijgehouden in een risicoregister, de risico's zitten in de categorieën: minder te ontvangen subsidies, bedrijfscontinuïteit, ICT-incidenten, calamiteit in de waterketen of het watersysteem en personele beschikbaarheid. De samenstelling van risico's is in onderstaande tabel weergegeven.

Financiële risico's jaarrekening 2024 (gebaseerd op risicodialoog t.b.v. begroting 2025)		
Top 5	% berekening	Beheersing
Minder te ontvangen subsidies	15 %	Overleg met subsidiegever
Bedrijfscontinuïteit	14 %	Assetmanagement
ICT incidenten	14 %	Vertrouwelijk
Calamiteit in keten of systeem	10 %	Crisisbeheersing
Personele beschikbaarheid	9 %	Actieve werving en capaciteitsplanning

Hoofdstuk 4 van het recent gewijzigde Waterschapsbesluit benoemt enkele (standaard) risico's die ook moeten worden opgenomen in deze paragraaf. De status van deze risico's is als volgt: WDO Delta bezit ten tijde van het opstellen van de jaarrekening geen derivaten, vreemde valuatie of andere (publiekelijk) verhandelbare financiële producten van fluctuerende waarde. Herfinancierings- en renterisico's worden beheerst volgens het financieringsbeleid. Toegang tot de geldmarkt is via de juridische positie van het waterschap geborgd.

Weerstandscapaciteit

De weerstandscapaciteit wordt voor twee taken (zuiverings- en watersysteembeheer) afzonderlijk berekend. De omvang van het beschikbare en benodigde weerstandsvermogen is in onderstaande tabel weergegeven, hieruit volgt de voorgestelde actualisatie / bijstelling van het weerstandsvermogen (algemene reserve).

Bij de behandeling van de begroting 2025 (AB vergadering van november 2024) heeft het AB de intentie uitgesproken om de onderstaande actualisatie van het weerstandsvermogen bij de behandeling van de jaarstukken 2024 te effectueren.

Taak	Algemene reserve 01/01/2024	Onttrekking 2024	Voorgestelde actualisatie	Algemene reserve na vaststelling bij de jaarstukken 2024
Watersysteembeheer	€ 3,892 mln.		+ € 0,258 mln.	€ 4,150 mln.
Zuiveringsbeheer	€ 3,647 mln.		- € 0,097 mln.	€ 3,550 mln.
Totaal	€ 7,539 mln.		+ € 0,161 mln.	€ 7,700 mln.

2.7 Financiering

Inleiding

Het treasurybeleid is vastgelegd in de Verordening financieel beleid en beheer en nader uitgewerkt in het treasurystatuut. Zowel de verordening als het statuut beogen het financieringsbeleid transparant te maken. Met als doel om risico's zo goed mogelijk te beheersen binnen de vastgestelde kaders.

Algemene ontwikkelingen

In 2024 heeft de ECB de beleidsrente geleidelijk verlaagd van 4% naar 3%. De inflatie lag dit jaar ver boven het doel van 2%, welke door de ECB wordt nagestreefd. De ECB-renteverlagingen hebben bijgedragen aan het in 2024 aantrekken van de economie. De inflatie bedroeg in Nederland in 2024 afgerond 3%. Dat was hoger dan die in het eurogebied. Renteverlagingen van de ECB vinden naar verwachting ook nog in 2025 plaats.

Schatkistbankieren

Het drempelbedrag Schatkistbankieren bedroeg in 2024 € 3,8 mln. Een positief rekening courantsaldo bij de NWB Bank, hoger dan deze drempel, diende verplicht tijdelijk te worden overgeheveld naar de rekening courant bij het Rijk.

Er zijn in 2024 geen tijdelijke overtollige financiële middelen afgedragen aan de Nederlandse schatkist. Het per 1 januari 2024 beschikbare rekening courant tegoed bij het Rijk van € 52 mln is in 2024 volledig besteed. De doelmatigheidsgrenspaal 2024 is in 2024 niet overschreden.

Rente en risicobeheer

Voor het rentebeheer dient onderscheid gemaakt te worden tussen:

Rente op de geldmarkt (leningen met een looptijd van maximaal 1 jaar).

Het te betalen rentepercentage met betrekking tot het rekening courant krediet bij de NWB Bank is in 2024 gedaald van 4% (afgerond) in begin 2024 naar 3% (afgerond) aan het eind van 2024.

Rente op de kapitaalmarkt (leningen met een looptijd langer dan 1 jaar).

Het te betalen rentepercentage met betrekking tot een langlopende geldlening is in 2024 in 1e instantie sterk gestegen. Om halverwege december te dalen en daarna weer sterk te stijgen tot (afgerond) 3 % per eind 2024. Hierbij is uitgegaan van een vaste geldlening met een looptijd van 20 jaar.

Binnen het door het algemeen bestuur afgegeven mandaat zijn in 2024, drie nieuwe langlopende geldleningen afgesloten. Zie hiervoor de tabel.

Bedragen x € 1.000.000

	Bedrag	Rente	Soort	Stortingsdatum	Looptijd	Einddatum
NWB Bank	15	3,170%	fixe*	9-7-2024	9	9-7-2033
NWB Bank	15	2,480%	fixe*	8-10-2024	7	8-10-2031
Provincie Gelderland	20	2,180%	fixe*	16-12-2024	2	16-12-2026
Totaal	50					

*) Fixe = een langlopende lening waarbij de rente tijdens de gehele looptijd van de lening vaststaat en waarbij de lening in één keer wordt afgelost op de einddatum van de lening.

Kasgeldlimiet en renterisiconorm

Kasgeldlimiet

De kasgeldlimiet 2024 was € 44 mln en bedraagt 23% (ministeriële norm) van het begrotingstotaal bij aanvang van het begrotingsjaar 2024. De kasgeldlimiet is gericht op het beperken van het renterisico op kortlopende financiering. Waarbij de gemiddelde netto vlottende schuld per kwartaal de kasgeldlimiet niet mag overschrijden. De kaslimiet beoogt fluctuaties in de rentelasten te beheersen. De netto vlottende schuld is in 2024 onder de kasgeldlimiet gebleven. Zie hiervoor de onderstaande tabel.

Bedragen x € 1.000.000

	1e kwartaal	2e kwartaal	3e kwartaal	4e kwartaal
Kasgeldlimiet	44	44	44	44
Schuld (-) of tegoed (+) in rekening-courant	-5	11	9	3
Kasgeldleningen	-	-	-	-
Uitstand geld bij Schatkist	-4	-	-	-
Onderschrijding	53	33	35	41

Renterisiconorm

De renterisiconorm betreft het risico dat voort kan vloeien uit een renteherziening en/of uit de herfinanciering van lopende langlopende geldleningen. De norm mag volgens de Uitvoeringsregeling Financiering decentrale overheden (UFDO) niet hoger zijn dan 30% van het bruto begrotingstotaal bij aanvang van het begrotingsjaar 2024.

De renterisiconorm 2024 is € 57 mln en heeft als doel om fluctuaties in rentelasten over de jaren heen te kunnen beheersen. Deze norm is niet overschreden. De totaal betaalde aflossingsbedragen bedroegen € 25,5 mln.

In de onderstaande tabel is het verloop van de renterisicoruimte over de jaren 2024 tot en met 2027 opgenomen.

Bedragen x € 1.000.000

	Realisatie 2024	Begroting 2024	Begroting 2025	Begroting 2026	Begroting 2027
Renterisiconorm	57	57	61	63	66
Aflossing	-26	-26	-16	-18	-11
Ruimte onder de norm	31	31	45	45	55

Financieringstekort

Het financieringstekort in 2024 is grotendeels ontstaan door de uitgaven met betrekking tot uitgevoerde nieuwe en lopende investeringsprojecten en door te betalen rente en aflossingen met betrekking tot bestaande geldleningen (herfinanciering). Het financieringstekort is gedekt door langlopende geldleningen voor in totaal € 50 mln in 2024 aan te trekken.

In de begroting 2024 is uitgegaan van een financieringsbehoefte van € 120 mln. De werkelijk benodigde externe financiering bedroeg € 100 mln. Waarvan € 50 mln extern is gefinancierd via het aantrekken van langlopende geldleningen en € 50 mln intern door het benutten van het RC tegoed welke wij begin 2024 hadden bij het Rijk.

De lagere financieringsbehoefte in 2024 van € 20 mln is met name ontstaan door de ontvangst van meer HWBP-subsidie dan geraamd.

Rente-omslagpercentage

Vanwege het hanteren van integrale financiering worden de rentelasten met betrekking tot de investeringen toegerekend aan de programma's via een renteomslag-percentage. Op basis van de jaarrekeningcijfers 2024 bedraagt de omslagrente 1,46%.

2.8 Verbonden partijen

WDO Delta participeert in een aantal verbonden partijen. Dit vormt een manier om beleidsvoornemens uit de programma's uit te kunnen voeren. Een verbonden partij is een privaatrechtelijke of publiekrechtelijke organisatie waarin het waterschap zowel een bestuurlijk als een financieel belang heeft.

Een bestuurlijk belang heeft het waterschap wanneer deze een zetel heeft in het bestuur van een derde rechtspersoon of als hij stemrecht heeft. Een financieel belang heeft het waterschap als financiële middelen die deze ter beschikking stelt verloren gaan in geval van faillissement van de verbonden partij en/of als financiële problemen bij de verbonden partij verhaald kunnen worden op het waterschap.

Beleid ten aanzien van de verbonden partijen

In verschillende beleidssectoren van het waterschap, met verschillende motieven, komend vanuit verschillende uitgangspunten, is de afweging gemaakt voor het aangaan van een bestuurlijke participatie en is gekozen voor een specifieke juridische constructie. Per participatie wordt hieronder onder andere aangegeven welk beleid de verbonden partij uitvoert en wat de uitvoering van dit beleid het waterschap oplevert.

Naam	GBLT
Vestigingsplaats	Zwolle
Rechtsvorm	Gemeenschappelijke regeling, "zelfstandig" overheidsorgaan
Openbaar belang	GBLT is het gemeenschappelijk belastingkantoor dat de heffing en invordering verzorgt van de belastingen van vijf waterschappen en tien gemeenten. Hierdoor worden de maatschappelijke kosten van het innen van de belastingen zo laag mogelijk gehouden
Jaarlijkse bijdrage	De financiële bijdrage bedroeg € 2,2 mln.
Risico	WDO Delta is voor de uitvoering van haar taken afhankelijk van de belastingopbrengsten die GBLT incasseert. De GBLT-deelnemers zijn verplicht deze van geld te voorzien, zodat deze haar taken goed kan

	uitvoeren. Voert GBLT haar taken toch niet goed uit, dan kan dit invloed hebben op zowel de inkomsten als de uitgaven van WDODelta.	
Ontwikkelingen	Gemeente Ommen treedt vanaf 2024 toe tot de GR. Daarnaast is er een drietal gemeenten (Veenendaal, Renswoude en Woudenberg) die per 2025 toetreden tot de GR.	
Financiële gegevens x € 1.000	1-1	31-12
Eigen vermogen (incl. resultaat)	2.257	2.281
Vreemd vermogen	4.561	6.610
Resultaat 2024		2.281

Naam	Gemeenschappelijk Laboratoriumorganisatie (Aqualysis)	
Vestigingsplaats	Zwolle	
Rechtsvorm	Gemeenschappelijke regeling, "zelfstandig" overheidsorgaan	
Openbaar belang	Aqualysis is een waterlaboratorium dat werkzaamheden verricht voor waterschappen. Deze zijn ook deelnemer in de bedrijfsvoeringsorganisatie. Het is een praktische oplossing voor het aansturen van een samenwerkingsverband, welke grotendeels uitvoerende taken realiseert. In de regeling nemen Zuiderzeeland, Vechtstromen, WDODelta, Vallei en Veluwe en Rijn en IJssel deel. Ook behoren diverse overheden en bedrijven tot de klantenkring. Door chemisch, bacteriologisch en biologisch onderzoek te verrichten is de controle op de naleving van vergunningen, het beheersen en beoordelen van de kwaliteit van het oppervlaktewater en de controle op het zuiveren van afvalwater mogelijk.	
Jaarlijkse bijdrage	De financiële bijdrage 2024 bedroeg € 2,5 mln.	
Risico	WDODelta is samen met andere deelnemers verplicht Aqualysis van geld te voorzien zodat deze haar taken goed kan uitvoeren. En staat, samen met de andere deelnemers garant voor de financiële verplichtingen die Aqualysis met de NWB aangaat. Indien Aqualysis deze niet meer kan voldoen, dan is WDODelta mede aansprakelijk.	
Ontwikkelingen	Aqualysis heeft in 2024 nog een deel van haar bedrijfsvoerings-taken (onder meer op het vlak van Financiën, HRM, ICT, Inkoop- en Juridisch advies) laten uitvoeren door WDODelta. Omdat zij besloten heeft die taken in de toekomst meer in eigen beheer te willen uitvoeren, zal een groot deel van deze dienstverlening door WDODelta in de loop van 2025 worden beëindigd.	
Financiële gegevens x € 1.000	1-1	31-12
Eigen vermogen (incl. resultaat)	330	580
Vreemd vermogen	12.388	16.284
Resultaat 2024		-

Naam	Het Waterschapshuis	
Vestigingsplaats	Amersfoort	
Rechtsvorm	Gemeenschappelijke regeling, "zelfstandig" overheidsorgaan	
Openbaar belang	Het Waterschapshuis is de regie- en uitvoeringsorganisatie voor de waterschappen op het vlak van Informatie en communicatie-technologie. Het doel is het bevorderen van samenwerking op het gebied van ICT tussen waterschappen en andere overheden die ook actief zijn in de 'natte' sector. Via Het Waterschapshuis spannen waterschappen zich gezamenlijk in om de kwaliteit van de digitale dienstverlening naar burgers en bedrijven te verbeteren en om kostenbesparing op ICT uitgaven te realiseren.	

Jaarlijkse bijdrage	De financiële bijdrage bedroeg € 1,4 mln.	
Risico	WDOdelta is samen met andere deelnemers verplicht Het Waterschapshuis van geld te voorzien zodat deze haar taken goed kan uitvoeren. En staat, samen met andere deelnemers garant voor de financiële verplichtingen van Het Waterschapshuis jegens derden. Indien deze hieraan niet meer kan voldoen, dan is WDOdelta mede aansprakelijk.	
Ontwikkelingen	Er loopt een geschil met de belastingdienst over mogelijke btw-plichtigheid. De rechter heeft Het Waterschapshuis in het gelijk heeft gesteld. Ook het Hof heeft het Waterschapshuis in het gelijk gesteld. Eind januari 2025 heeft de belastingdienst beroep in cassatie ingesteld bij de Hoge Raad. De belastingdienst is in cassatie gegaan bij de Hoge Raad tegen deze uitspraak. Het Waterschapshuis is in afwachting van het vervolg.	
Financiële gegevens x € 1.000	1-1	31-12
Eigen vermogen (incl. resultaat)	-	-
Vreemd vermogen	11.548	15.108
Resultaat 2024		-

Naam	Het Regionaal Historisch Centrum Drents Archief	
Vestigingsplaats	Assen	
Rechtsvorm	Gemeenschappelijke regeling, "zelfstandig" overheidsorgaan	
Openbaar belang	Het Drents Archief is een Regionaal Historisch Centrum en vormt een GR met o.a. het Rijk en de gemeente Assen. De activiteiten zijn in twee hoofdtaken te verdelen: 1) invulling aan de wettelijke taak om de archieven van de partners en de provincie Drenthe te beheren 2) vervullen van de publieke taak om de schatten aan informatie die in de depots worden bewaard voor een breed publiek toegankelijk te maken.	
Jaarlijkse bijdrage	De financiële bijdrage bedroeg € 33.525 per 1 juli 2024.	
Risico	N.v.t.	
Ontwikkelingen	Er wordt volop ingezet wordt op de e-depot voorziening (voor digitale archivering) waarbij ook gezocht wordt naar andere toetreders tot de GR.	
Financiële gegevens x € 1.000	1-1	31-12
Eigen vermogen (incl. resultaat)	316	319
Vreemd vermogen	1.180	1.323
Resultaat 2024		3

Naam	De Unie van Waterschappen	
Vestigingsplaats	Den Haag	
Rechtsvorm	Vereniging	
Openbaar belang	De Unie van Waterschappen vertegenwoordigt alle waterschappen in Nederland in het nationale en internationale speelveld met betrekking tot het beheer van waterkeringen, het regionale waterbeheer en het zuiveren van afvalwater. Tevens stimuleert het kennisuitwisseling en samenwerking en is het de werkgeversorganisatie van de medewerkers van alle waterschappen.	
Jaarlijkse bijdrage	De financiële bijdrage bedroeg € 750.000.	
Risico	WDOdelta staat (naar rato van het aandeel van het waterschap in de totale contributiebetaling aan de vereniging) deels garant voor een geldlening van de Nederlandse Waterschapsbank voor € 5,8 mln. Deze lening loopt tot en met 2 mei 2042.	

Ontwikkelingen	In 2027 viert de Unie van Waterschappen haar 100-jarige jubileum. Hiervoor zullen festiviteiten worden georganiseerd. Het Uniebureau wil hiervoor alvast geld reserveren en is daarom voornemens om de komende 4 jaren, vanaf 2024 t/m 2026, een reserve te vormen van €100.000 per jaar voor dit jubileum.	
Financiële gegevens x € 1.000	1-1	31-12
Eigen vermogen (incl. resultaat)	2.178	2.589
Vreemd vermogen	21.732	23.959
Resultaat 2024		411

Naam	Stichting STOWA	
Vestigingsplaats	Amersfoort	
Rechtsvorm	Stichting	
Openbaar belang	STOWA is het kenniscentrum van de regionale waterbeheerder in Nederland, die toegepaste kennis vergaart, verspreidt en implementeert. Deze hebben de waterbeheerders nodig om de opgaven waar zij in hun werk voor staan goed uit te kunnen voeren. Deelnemers zijn waterschappen en provincies, die gezamenlijk het werk van de stichting financieren.	
Jaarlijkse bijdrage	De financiële bijdrage bedroeg € 0,4 mln.	
Risico	Er is sprake van een relatief gering financieel risico. De bijdragen van de deelnemende partijen en van derden dekken de te maken kosten.	
Ontwikkelingen	N.v.t.	
Financiële gegevens x € 1.000	1-1	31-12
Eigen vermogen (incl. resultaat)	6.873	Ten tijde van het opstellen van de jaarstukken waren deze cijfers nog niet officieel gepubliceerd.
Vreemd vermogen	11.362	
Resultaat 2024		

Naam	N.V. Nederlandse Waterschapsbank (NWB)	
Vestigingsplaats	Den Haag	
Rechtsvorm	Naamloze vennootschap	
Openbaar belang	De Nederlandse Waterschapsbank is financiële dienstverlener van de Nederlandse publieke sector. Met een gespecialiseerde financiële dienstverlening draagt de bank mede bij aan zo laag mogelijke kosten van maatschappelijke voorzieningen voor de burger. Het aandelenbezit van het waterschap bij de NWB is niet verhandelbaar en brengt geen financieel risico met zich mee. De aandelen zijn tegen de verkrijgingswaarde op de balans geplaatst.	
Jaarlijkse dividenduitkering	In 2024 is voor € 2,1 mln aan dividend ontvangen over 2023	
Risico	In de begroting van WDOdelta wordt structureel rekening gehouden met een dividenduitkering vanwege het bezit van aandelen NWB. De ontvangst van dividend is afhankelijk van de behaalde nettowinst. Deze is niet ieder jaar gelijk. Bij het niet of lager ontvangen van dividend dan verwacht leidt dit tot een exploitatietekort.	
Ontwikkelingen	Met name de kredietvraag van waterschappen, drinkwaterbedrijven en woningcorporaties heeft geleid tot een verdere groei van de kredietportefeuille. Mede vanwege hogere banken-belasting en het besluit van de ECB om niet langer rente te vergoeden op de verplichte kasreserve die banken bij de centrale bank moeten aanhouden, komt de nettowinst naar verwachting in 2024 lager uit. De dividenduitkering in 2025, met betrekking tot 2024 blijft naar verwachting ongewijzigd.	

Financiële gegevens x € 1.000.000	1-1	31-12
Eigen vermogen (incl. resultaat)	2.060	2.094
Vreemd vermogen	73.849	76.675
Resultaat 2024 (netto)		94

Naam	Wij Windenergie Staphorst B.V.	
Vestigingsplaats	Staphorst	
Rechtsvorm	Besloten vennootschap	
Openbaar belang	De B.V. is opgericht door de coöperatie Wij Duurzaam Staphorst (WDS) voor het realiseren, exploiteren van een windpark. Het waterschap participeert voor 30% in Wij windenergie Staphorst B.V. Het waterschap heeft als streven energieneutraal te werken per 2025. Het waterschap krijgt Garanties van Oorsprong (GvO's) uit de B.V. en dit draagt bij aan een energie neutraler waterschap.	
Jaarlijkse bijdrage	n.v.t.	
Risico	Bij daling van het verwachte rendement en/of daling van de marktwaarde of faillissement van de B.V. vervalt het jaarlijkse exploitatievoordeel en dient de waarde van de participatie te worden afgewaardeerd.	
Ontwikkelingen	n.v.t.	
Financiële gegevens x € 1.000	1-1	31-12
Eigen vermogen (incl. resultaat)	5.396	Ten tijde van het opstellen van de jaarstukken waren deze cijfers nog niet officieel gepubliceerd.
Vreemd vermogen	18.920	
Resultaat 2024 (netto)		

Naam	Nieuwleusen Synergie Lokaal Energie Bedrijf B.V	
Vestigingsplaats	Nieuwleusen	
Rechtsvorm	Besloten vennootschap	
Openbaar belang	Het waterschap is sinds 2020 aandeelhouder in de B.V.	
Jaarlijkse bijdrage	n.v.t.	
Risico	Bij daling van het verwachte rendement en/of daling van de marktwaarde of faillissement van de B.V. vervalt het jaarlijkse exploitatievoordeel en dient de waarde van de participatie te worden afgewaardeerd.	
Ontwikkelingen	WDODelta heeft als streven energieneutraal te werken per 2025. Op grond daarvan worden in samenwerking met de omgeving trajecten voor zon- en windenergie ontwikkeld. Het waterschap krijgt Garanties van Oorsprong (GvO's) uit de B.V. (20%) en dit draagt bij aan een energie neutraler waterschap	
Financiële gegevens x € 1.000	1-1	31-12
Eigen vermogen (incl. resultaat)	3.201	Ten tijde van het opstellen van de jaarstukken waren deze cijfers nog niet officieel gepubliceerd.
Vreemd vermogen	11.394	
Resultaat 2024 (netto)		

Naam	Zonnepark De Mussels B.V. te Beilen	
Vestigingsplaats	Balinge	
Rechtsvorm	Besloten vennootschap	
Openbaar belang	De B.V. is op 14 februari 2022 opgericht. WDODelta participeert als mede-aandeel met Coöperatie Project De Mussels U.A. als tweede aandeelhouder met een kapitaalstorting van € 2,45 mln.	
Jaarlijkse bijdrage	n.v.t.	

Risico	Bij daling van het verwachte rendement en/of daling van de marktwaarde of faillissement van de B.V. vervalt het jaarlijkse exploitatievoordeel en dient de waarde van de participatie te worden afgewaardeerd.	
Ontwikkelingen	WDODelta heeft als streven energieneutraal te werken per 2025. Op grond daarvan worden in samenwerking met de omgeving trajecten voor zon- en windenergie ontwikkeld. De Garanties van Oorsprong (GvO's) (49%) uit deze B.V. dragen bij aan een energie neutraler waterschap.	
Financiële gegevens x € 1.000	1-1	31-12
Eigen vermogen (incl. resultaat)	1.523	Ten tijde van het opstellen van de jaarstukken waren deze cijfers nog niet officieel gepubliceerd.
Vreemd vermogen	15.495	
Resultaat 2024 (netto)		

2.9 Openbaarheidsparagraaf

Met deze, op grond van de Wet open overheid (Woo) verplichte, openbaarheidsparagraaf leggen wij verantwoording af over de uitvoering van de Woo.

1. Actieve openbaarmakingsplicht voor categorieën documenten (artikel 3.3 Woo)

In de Woo staan 17 informatiecategorieën die bestuursorganen op termijn actief openbaar moeten gaan maken. Het ministerie van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties (BZK) is bezig met het nader concretiseren van de definities van deze informatiecategorieën. Daarnaast schrijft de Woo voor dat actieve openbaarmaking plaatsvindt door middel van een digitale infrastructuur die door de minister van BZK wordt ingericht en in stand wordt gehouden. Deze infrastructuur is nog niet beschikbaar gesteld. Eén en ander treedt gefaseerd (per informatiecategorie) in werking. In onderstaande tabel wordt per informatiecategorie die per heden verplicht is weergegeven hoeveel documenten het waterschap in 2024 publiceerde.

Nr.	Artikel Woo	Omschrijving	Aantal documenten	Platform
1 en 2	3.3. lid 1 sub a, en sub b	Wetten en algemeen verbindende voorschriften (avv), en overige besluiten van algemene strekking (bas)	18 (waarvan 5x avv en 11x bas)	- Waterschapsblad; - Overheid.nl; - Officiële bekendmakingen.nl (verwijzing via de website WDODelta naar voornoemde websites).
3	3.3. lid 1 sub d en sub e	Organisatie & werkwijze en bereikbaarheidsgegevens.	5	Overheid.nl en website WDODelta.
4	3.3. lid 2 sub b	Vergaderstukken Staten-Generaal	n.v.t. voor WDODelta	n.v.t.

2. De inspanningsverplichting tot openbaarmaking voor andere documenten dan de onder 1. vermelde categorieën (artikel 3.1 Woo)

In 2024 zijn geen andere documenten gepubliceerd dan op basis van de inspanningsverplichting (zover deze vallen onder de bovenstaande categorieën).

3. De passieve openbaarmaking (openbaarmaking op verzoek; hoofdstuk 4 Woo)

In 2024 zijn 12 Woo-verzoeken ingediend, waarbij 155 documenten openbaar zijn gemaakt. Dit wijkt af van het aantal verzoeken die in eerste instantie op basis van de Woo zijn ingediend. Een aantal van deze verzoeken zijn afgedaan als regulier informatieverzoek. Daarnaast zijn zienswijzeverzoeken niet meegerekend.

4. De informatiehuishouding

In 2022 is de implementatie van de Woo is door een interdisciplinaire projectgroep uitgevoerd. In 2023 is onderzocht hoe de implementatie verder geoptimaliseerd en geborgd kan worden. Eén en ander mede gelet op de (verdere) implementatie van de aanstaande verplichte 17 informatiecategorieën. In 2024 is geconstateerd dat de informatiehuishouding verbeterd kan worden, hier wordt actief aan gewerkt.

5. De aanstelling en het in dienst hebben van een Woo-contactpersoon

Het waterschap beschikte sinds 1 mei 2022 al over een Woo-contactfunctionaris. De Invulling hiervan is in 2024 meegenomen in een woo-impactanalyse. Deze analyse heeft tot doel de belegging van Woo-taken efficiënter vorm te geven.

6. Eventuele andere activiteiten om de Woo te implementeren

Ten behoeve van de implementatie van de Woo is – en wordt - actief kennis gedeeld met andere bestuursorganen. Daarnaast wordt er door middel van een Woo-impactanalyse gewerkt aan de optimalisatie van het Woo-proces. De realisatie van de actieve openbaarmaking van de genoemde Woo-categorieën (voor zover deze van toepassing zijn) is daar onderdeel van.

7. Besteding Rijksmiddelen

De rijksoverheid stelt incidentele middelen beschikbaar om de Woo te implementeren en structurele middelen om de extra uitvoeringskosten als gevolg van de Woo te dekken. In 2024 ontvingen we een bedrag van € 85.000 aan incidentele middelen en € 132.325 aan structurele middelen. De middelen zijn als volgt ingezet:

Bedragen in €

	2024
Projectleiding	38.000
Aansluiting landelijke publieksvoorziening	38.000
Onderzoek digitale toegankelijkheid/overig	8.000
Opleiding	1.000
Incidentele uitgaven Woo	85.000

	2024
Contactfunctionaris	19.000
Coördinator Woo	27.000
Administratieve ondersteuning	64.000
Anonimiseren en publiceren	13.000
ICT-kosten	9.325
Structurele uitgaven Woo	132.325

2.10 EMU-saldo

Het EMU-saldo is het saldo van de inkomsten en uitgaven van de overheid. Hierbij zitten ook inkomsten en uitgaven met een kapitaalkarakter, zoals aan- en verkopen grond, investeringen en investeringsbijdragen.

De lidstaten van de EU die meedoen aan de Economische en Monetaire Unie (EMU), hebben de euro als officiële munt. Deze lidstaten hebben in het stabiliteits- en groeipact afspraken gemaakt over het op orde houden van de overheidsfinanciën. Eén van de afspraken heeft betrekking op het begrotingstekort van landen, oftewel het EMU-tekort. Als het EMU-tekort van één van de lidstaten boven het normpercentage van het Bruto Binnenlands Product (BBP) uitkomt, krijgt het land een officiële waarschuwing. In het uiterste geval kan de Europese Raad van Ministers ook boetes opleggen.

Om ervoor te zorgen dat het Nederlandse tekort binnen de gestelde norm van 3% blijft, is de Wet Houdbare Overheidsfinanciën vastgesteld per december 2013. Hierin is bepaald wat de decentrale overheden mogen

bijdragen aan dit tekort. De tekortnorm voor alle decentrale overheden bedraagt 0,4% van het BBP. Voor de waterschappen betekent dit dat alle waterschappen 0,05% mogen bijdrage aan het EMU-tekort.

De berekening van het EMU-saldo is als volgt:

Bedragen x € 1.000.000

	Realisatie 2023	Begroting 2024	Realisatie 2024
Exploitatiesaldo voor bestemming van reserves	-0,4	-8,1	2,0
Invloed investeringen			
Bruto-investeringsuitgaven	-149,6	-225,1	-187,4
Investeringsbijdragen	99,5	68,7	99,1
Verkoop van materiële en immateriële vaste activa	-	-	-
Afschrijvingen (incl. desinvesteringen)	31,2	31,9	31,1
Invloed voorzieningen			
Toevoeging aan voorziening t.l.v. exploitatie	0,8	0,8	0,8
Onttrekkingen aan voorzieningen t.b.v. exploitatie	-0,9	-	-0,1
Onttrekkingen rechtstreeks uit voorzieningen	-0,6	-1,2	-0,3
Deelnemingen en aandelen			
Boekwinst	-	-	-
Boekverlies	-	-	-
EMU-saldo	-20,0	-133,0	-54,8
<i>Referentiewaarde</i>	<i>-20,8</i>	<i>-27,3</i>	<i>-27,3</i>

De referentiewaarde is het maximale toegestane EMU-saldo van ieder individueel waterschap, omgerekend naar de grootte van het waterschap. De individuele EMU-referentiewaarden zijn vooral bedoeld als richtlijn voor het toegestane tekort op het niveau van de individuele overheden. De EMU-referentiewaarden zijn per heden dan ook normstellend.

2.11 Topinkomens

De Wet normering bezoldiging topfunctionarissen in de publieke en semipublieke sector (WNT) stelt regels aan de openbaarheid en aan de hoogte van deze inkomens. De WNT regelt niet alleen de openbaarmaking van topinkomens in de publieke en semi publieke sector, maar kent ook een maximale bezoldigingsnorm toe voor een topfunctionaris. Indien de maximale bezoldigingsnorm wordt overschreden, is sprake van een onverschuldigde betaling, die teruggevorderd moet worden.

De algemene maximale bezoldiging mag voor een topfunctionaris in dienstverband niet meer bedragen dan € 233.000 per jaar (2023: € 223.000). Voor de waterschappen geldt de functie van secretaris-directeur als topfunctionaris. De bezoldiging van de secretaris-directeur, zijnde mevrouw E.M. van Grol is conform de CAO voor de sector waterschappen.

WNT-verantwoording Waterschap Drents Overijsselse Delta

De WNT is van toepassing op Waterschap Drents Overijsselse Delta. Het voor WDODelta toepasselijke bezoldigingsmaximum is in 2024 € 233.000, het algemeen bezoldigingsmaximum.

1. Bezoldiging topfunctionarissen

1a. Leidinggevende topfunctionarissen met dienstbetrekking en leidinggevende topfunctionarissen zonder dienstbetrekking vanaf de 13e maand van de functievervulling

Leidinggevende topfunctionarissen met dienstbetrekking en leidinggevende topfunctionarissen zonder dienstbetrekking vanaf de 13e maand van de functievervulling inclusief degenen die op grond van hun voormalige functie nog 4 jaar als topfunctionaris worden aangemerkt

Gegevens 2024	
bedragen x € 1	E.M. van Grol
Functiegegevens	secretaris - directeur
Aanvang en einde functievervulling in 2024	01/01 - 31/12
Omvang dienstverband (als deeltijdfactor in fte)	1
Dienstbetrekking?	ja
Bezoldiging	
Beloning plus belastbare onkostenvergoedingen	€ 161.413
Beloningen betaalbaar op termijn	€ 23.282
<i>Subtotaal</i>	<i>€ 184.695</i>
Individueel toepasselijke bezoldigingsmaximum	€ 233.000
-/- Onverschuldigd betaald en nog niet terugontvangen bedrag	N.v.t.
Bezoldiging	€ 184.695
Het bedrag van de overschrijding en de reden waarom de overschrijding al dan niet is toegestaan	n.v.t.
Toelichting op de vordering wegens onverschuldigde betaling	N.v.t.

Gegevens 2023	
bedragen x € 1	E.M. van Grol
Functiegegevens	secretaris - directeur
Aanvang en einde functievervulling in 2023	01/10 - 31/12
Omvang dienstverband (als deeltijdfactor in fte)	1
Dienstbetrekking?	Ja
Bezoldiging	
Beloning plus belastbare onkostenvergoedingen	€ 38.796
Beloningen betaalbaar op termijn	€ 5.604
<i>Subtotaal</i>	<i>€ 44.400</i>
Individueel toepasselijke bezoldigingsmaximum	€ 56.208
Bezoldiging	€ 44.400

Overige rapportageverplichtingen op grond van de WNT

Naast de hierboven vermelde topfunctionarissen zijn er geen overige functionarissen met een dienstbetrekking die in 2024 een bezoldiging boven het individueel toepasselijke drempelbedrag hebben ontvangen.

JAARREKENING 2024

3. Balans en toelichting

3.1 Balans per 31 december

Bedragen x € 1.000

Activa	31-12-2023	31-12-2024	Passiva	31-12-2023	31-12-2024
Vaste activa			Vaste passiva		
Immateriële vaste activa	22.180	23.035	Algemene reserve	6.545	7.612
Materiële vaste activa	404.746	462.590	Bestemmingsreserves tariefseglisatie	10.520	10.254
Financiële vaste activa	4.989	4.228	Reserve HWBP	2.995	2.995
			Nog te bestemmen resultaat	8.937	11.383
			Voorzieningen	4.674	4.906
			Vaste schulden	435.500	460.000
	431.915	489.853		469.171	497.150
Viottende activa			Viottende passiva		
Kortlopende vorderingen	21.914	24.290	Netto-viottende schulden	30.112	42.018
Overlopende activa	18.863	51.811	Overlopende passiva	33.248	26.787
Liquide middelen	59.839	-			
	100.616	76.101		63.360	68.804
Balans totaal	532.531	565.954		532.531	565.954

3.2 Grondslagen van waardering en resultaatbepaling

Valuta en notatie

Alle bedragen worden weergegeven in euro's.

Immateriële en materiële vaste activa

Alle vaste activa worden voor het bedrag van de investering geactiveerd. Activa worden gewaardeerd op basis van de verkrijgings- of vervaardigingsprijs, verminderd met subsidies/bijdragen van derden en met de gecumuleerde afschrijvingen. De verkrijgingsprijs omvat de inkoopprijs en de bijkomende kosten. De vervaardigingsprijs omvat de aanschaffingskosten van de gebruikte grond- en hulpstoffen en de overige kosten, welke rechtstreeks aan de vervaardiging kunnen worden toegerekend. In de vervaardigingsprijs wordt de rente, over het tijdvak waarin vervaardiging van het actief plaatsvindt, opgenomen. De vaste activa worden lineair afgeschreven.

In de nota "Afschrijvings- en activeringsbeleid" zijn de volgende afschrijvingstermijnen vastgesteld:

Immateriële vaste activa		5 jaar
Materiële vaste activa		
Huisvesting	civil	40 jaar
	mechanisch	15 jaar
	electrotechnisch	10 jaar
	verbouwingen	20 jaar
Werkplaatsen, loodsen en depots		15-30 jaar
Apparatuur (kantoor machines)		5 jaar
Hardware en software		5 jaar
Kantoormeubilair		10 jaar
Bureau inrichting		4 jaar
Legger		10 jaar
Waterkeringen	robuust	40 jaar
	niet robuust	12 jaar
Solidariteitsheffing HWBP		5 jaar

Stuwen	civil	30 jaar
	mechanisch	15 jaar
	electrotechnisch	15 jaar
Gemalen	civil	30 jaar
	mechanisch	15 jaar
	electrotechnisch	15 jaar
Overige kunstwerken		10-20 jaar
Grondwerken en gebiedsontwikkelingen		10-30 jaar
Rioolwaterzuiveringen en slibontwatering	civil	30 jaar
	mechanisch	20 jaar
	electrotechnisch	20 jaar
Processystemen		10 jaar
Transportleidingen		40 jaar

Van bovenstaande afschrijvingstermijnen kan conform de nota “Afschrijvings- en activeringsbeleid” worden afgeweken. Ten tijde van de fusie in 2016 zijn de afschrijvingstermijnen voor bestaande activa ongewijzigd gelaten. Diverse activa kennen daarom nog een afschrijvingstermijn van 25 jaar. SaaS-oplossingen worden vanaf 31 december 2022 in verband met de aangescherpte richtlijnen niet meer geactiveerd.

Daarnaast is de genoemde nota bepaald dat bijdragen aan investeringen van derden of activa in eigendom van derden (immateriële vaste activa) worden afgeschreven conform het aantal jaren dat het betreffende actief door de derde zal worden geëxploiteerd.

Financiële vaste activa

De financiële vaste activa worden gewaardeerd tegen kost- of verkrijgingsprijs of tegen marktwaarde als deze (duurzaam) lager is dan de kost- of verkrijgingsprijs.

Vlottende activa

De vlottende activa zijn gewaardeerd tegen nominale waarde, eventueel rekening houdend met een aftrek van een voorziening voor oninbaarheid.

Algemene reserves

De algemene reserves fungeren als een algemeen weerstandsvermogen en hebben geen specifieke bestemming. Zie dienen dan ook vooral om eventuele toekomstige tegenvallers van algemene aard, meestal bijzondere omstandigheden, te kunnen opvangen. Elke taak heeft een eigen algemene reserve.

Egalisatiereserves

De egalisatiereserves kunnen worden ingezet voor tariefsegalisatie per taak. Als er van tariefsegalisatie gebruikgemaakt wordt, dan wordt er alleen onttrokken aan de reserve van de betreffende taak. Overzicht egalisatiereserves:

- egalisatiereserve Watersysteembeheer
- egalisatiereserve Zuiveringsbeheer

Bestemmingsreserve HWBP

Het verschil tussen de werkelijke en de begrote afschrijvingslasten met betrekking tot HWBP-projecten wordt toegevoegd aan de reserve. Als een HWBP-project een negatieve boekwaarde kent, omdat er meer subsidie ontvangen is, dan er aan kosten is gemaakt, dan wordt deze boekwaarde toegevoegd aan de reserve. Aanwending van deze reserve is toegestaan als dekking voor gesubsidieerde HWBP-projecten die niet binnen de beschikbaar gestelde kredieten blijven.

Nog te bestemmen resultaat

Ten aanzien van de resultaatsbepaling zijn de volgende uitgangspunten gehanteerd:

- de jaarrekening is opgesteld volgens het stelsel van baten en lasten;
- de verantwoorde baten en lasten hebben betrekking op het verslagjaar; op voorgaande jaren betrekking hebbende baten en lasten zijn afzonderlijk vermeld.

Voorzieningen

De voorzieningen zijn gewaardeerd tegen nominale waarde, behalve de voorzieningen voor arbeidsgerelateerde verplichtingen welke tegen contante waarde zijn opgenomen.

Vaste schulden

De vaste schulden worden gewaardeerd tegen de nominale waarde verminderd met de gedane aflossingen. De vaste schulden hebben een looptijd van 1 jaar of langer.

Vlottende passiva

De kortlopende schulden en overlopende passiva zijn opgenomen tegen de nominale waarde. De looptijd van de vlottende passiva is korter dan één jaar, tenzij anders is toegelicht.

Continuïteit

Deze jaarrekening is opgesteld uitgaande van de continuïteitsveronderstelling. Omdat de activiteiten en kosten van waterschappen worden gefinancierd via een omslagstelsel en tarieven, loopt WDO Delta geen risico ten aanzien van de continuïteit.

3.3 Toelichting op de balans per 31 december 2024

3.3.1 Toelichting op de activa

Immateriële vaste activa

Het verloop van de immateriële vaste activa kan als volgt worden weergegeven:

Bedragen x € 1.000

	31-12-2023	Mutaties	Afschrijvingen	31-12-2024
Onderzoek en ontwikkeling	1.604	-	-137	1.467
Bijdragen aan activa in eigendom van:				
- openbare lichamen	1.269	939	-265	1.943
- het Rijk	291	-	-19	272
- overigen	542	-	-82	460
Geactiveerde bijdragen aan het Rijk	17.719	6.189	-5.886	18.021
Overige immateriële vaste activa	692	-	-160	532
Onderhanden werken	63	277	-	340
Immateriële vaste activa	22.180	7.404	-6.549	23.035

	Stand per 1-1	Desinvesteringen	Afschrijvingen m.b.t. desinvesteringen	Waardeverminderingen	Waardeverminderingen	Bijdragen van derden	Overboeking onderhanden werk	Afschrijvingen boekjaar	Stand per 31-12	Toegerekende rente	Totaal kapitaalkosten
Onderzoek en ontwikkeling	1.604	-43	43	-	-	-	-	-137	1.467	19	156
Bijdragen aan activa in eigendom van:											
- openbare lichamen	1.269	-1.184	1.184	-	-	-	939	-265	1.943	15	279
- het Rijk	291	-443	443	-	-	-	-	-19	272	3	22
- overigen	542	-	-	-	-	-	-	-82	460	6	88
Geactiveerde bijdragen aan het Rijk	17.719	-12.193	12.193	6.189	-	-	-	-5.886	18.021	219	6.105
Overige immateriële vaste activa	692	-1.790	1.790	-	-	-	-	-160	532	12	172
Totaal exclusief onderhanden werk	22.117	-15.652	15.653	6.189	-	-	939	-6.549	22.696	274	6.823
Onderhanden werken	63	-	-	1.216	-	-	-939	-	340	-	-
Immateriële vaste activa	22.180	-15.652	15.653	7.404	-	-	-	-6.549	23.036	274	6.823

	Stand per 1-1	Waardevermeerderingen	Bijdrage en subsidies	Ingebruik genomen	Stand per 31-12
<i>Onderhanden immateriële vaste activa</i>					
Onderzoek en ontwikkeling	3	-	-	-	3
Bijdragen activa in eigendom van openbare lichamen	60	1.216	-	-939	337
Totaal onderhanden immateriële vaste activa	63	1.216	-	-939	340

Materiële vaste activa

Het verloop van de materiële vaste activa kan als volgt worden weergegeven:

Bedragen x € 1.000

	31-12-2023	Mutaties	Afschrijvingen	31-12-2024
Gronden en terreinen	7.995	-	-281	7.714
Vervoermiddelen	2.033	536	-539	2.030
Machines, apparaten en voertuigen	3.606	641	-823	3.424
Bedrijfsgebouwen	12.581	113	-1.040	11.654
Grond-, weg- en waterbouwkundige werken	286.100	41.870	-20.012	307.959
Overige materiële vaste activa	13.006	1.841	-1.759	13.088
Onderhanden werken	79.425	37.296	-	116.721
Materiële vaste activa	404.746	82.298	-24.454	462.590

In 2024 heeft voor een aantal activa een correctie op de afschrijvingslast plaatsgevonden, om zodoende weer aan te sluiten op het Afschrijvings- en activeringsbeleid van WDO Delta. Deze correctie leidt tot een toename van € 230.000 van de afschrijvingslast in 2024. Over de gehele levensduur van de betreffende activa leidt dit niet tot een verhoging van de afschrijvingslasten, het betreft enkel een verschuiving in de tijd.

Bedragen x € 1.000

	Stand per 1-1	Desinvesteringen	Afschrijvingen m.b.t. desinvesteringen	Waardevermeerderingen	Waardeverminderingen	Bijdragen van derden	Overboeking onderhanden werk	Afslrijven boekjaar	Stand per 31-12	Tegerekende rente	Totaal kapitaallasten
Gronden en terreinen	7.995	-	-	-	-	-	-	-281	7.714	84	365
Vervoermiddelen	2.033	-360	358	-	-	-	539	-539	2.030	34	573
Machines, apparaten en werktuigen	3.606	-1.162	1.162	-	-	-	641	-823	3.424	67	890
Bedrijfsgebouwen	12.581	-	-	-	-	-	113	-1.040	11.654	219	1.259
Waterkeringen	51.406	-	-	-	-	-	-	-2.768	48.638	534	3.302
Watergangen, kunstwerken en gemalen	133.666	-	-	-0	0	-	21.464	-8.404	146.727	1.868	10.272
Transportsystemen	16.055	-	-	300	-	-	5.309	-1.090	20.574	215	1.305
Zuiveringsinstallaties	69.536	-42	-	-	-300	-	10.329	-6.798	72.725	840	7.638
Slibverwerkingsinstallaties	15.437	-283	-	0	-	-	5.093	-952	19.295	154	1.106
Overige materiële vaste activa	13.006	-5.445	5.340	-	-	-	1.946	-1.759	13.088	206	1.965
Totaal exclusief onderhanden werk	325.321	-7.292	6.860	300	-300	-	45.434	-24.454	345.869	4.222	28.676
Onderhanden werken	79.425	-	-	178.879	-	-96.149	-45.434	-	116.721	-	-
Materiële vaste activa	404.746	-7.292	6.860	179.179	-300	-96.149	-	-24.454	462.590	4.222	28.676

	<i>Stand per 1-1</i>	<i>Waardevermeerderingen</i>	<i>Bijdrage en subsidies</i>	<i>Ingebruik genomen</i>	<i>Stand per 31-12</i>
<i>Onderhanden materiële vaste activa</i>					
Gronden en terreinen	4.538	1.597	-	-	6.135
Vervoermiddelen	43	496	-	-539	0
Machines, apparaten en werktuigen	-	715	-	-641	73
Bedrijfsgebouwen	11	103	-	-113	1
Waterkeringen	18.367	113.572	-89.507	-	42.432
Watergangen, kunstwerken en gemalen	17.407	26.087	-6.210	-21.464	15.820
Transportsystemen	-	5.174	135	-5.309	-
Zuiveringsinstallaties	14.048	9.214	-	-10.329	12.933
Slibverwerkingsinstallaties	22.817	19.517	-567	-5.093	36.674
Overige materiële vaste activa	2.194	2.404	-	-1.946	2.652
Totaal onderhanden materiële vaste activa	79.425	178.879	-96.149	-45.434	116.721

Financiële vaste activa

Het verloop van de financiële vaste activa kan als volgt worden weergegeven:

Bedragen x € 1.000

	31-12-2023	Mutaties	Aflossing	31-12-2024
Kapitaal verstrekking aan bedrijven	4.859	-	-	4.859
Voorziening kapitaal verstrekking aan bedrijven	-	-761	-	-761
Leningen aan overigen	130	-	-	130
Financiële vaste activa	4.989	-761	-	4.228

De post Kapitaalverstrekking aan bedrijven betreft de aanschafwaarde van de aandelen van de NV Nederlandse Waterschapsbank te 's-Gravenhage welke als volgt is opgebouwd:

Bedragen in €

2.036 aandelen A à € 115,00	234.140
200 aandelen A nominaal € 115,00 (aanschafwaarde à € 230,00)	46.000
195 aandelen B nominaal € 460,00 waarvan 25% vol gestort	22.425
37 aandelen B nominaal € 460,00 waarvan 26% vol gestort	4.425
Kapitaalverstrekkingen bedrijven	306.990

De overige kapitaalverstrekking zijn:

In 2019 is € 1.000 gestort als startkapitaal in Wij Windenergie Staphorst BV.

In 2020 is € 900.000 gestort als kapitaal (aandelen B) in Nieuwleusen Synergie Lokaal Energiebedrijf BV.

In 2021 is € 1.090.000 gestort als kapitaal (incl. agio) in Wij Windenergie Staphorst BV.

In 2021 is de verstrekte lening à € 110.000 omgezet in een kapitaalstorting in Wij Windenergie Staphorst BV.

In 2022 is € 2.451.137 gestort als kapitaal in het eigen vermogen van zonnepark De Mussels BV.

In 2024 is op basis van de tegenvallende financiële prestaties van zonnepark De Mussels B.V. een duurzame waardevermindering ter hoogte van € 761.000 verantwoord.

Leningen aan overigen: betreffen hypothecaire leningen van het waterschap aan particulieren in verband met afgestoten gronden waarover een rentevergoeding wordt ontvangen.

Kortlopende vorderingen

De samenstelling is als volgt:

Bedragen x € 1.000

	31-12-2023	31-12-2024
Belastingdebiteuren	18.347	20.771
Voorziening dubieuze debiteuren	-629	-496
<i>Vorderingen op belastingdebiteuren</i>	<i>17.718</i>	<i>20.275</i>
Belastingen (btw)	2.919	3.363
Overige vorderingen	1.277	653
Kortlopende vorderingen	21.914	24.290

De voorziening dubieuze debiteuren betreft een inschatting van de verwachte oninbaarheid van de vorderingen.

Bedragen x € 1.000

	31-12-2023	Mutaties	31-12-2024
Watersysteemheffing	313	-66	247
Zuiveringsheffing	316	-66	250
Voorziening dubieuze debiteuren	629	-133	496

Voor de overige kortlopende vorderingen worden geen financiële risico's verwacht met betrekking tot de oninbaarheid.

Overlopende activa

De samenstelling is als volgt:

Bedragen x € 1.000

	31-12-2023	31-12-2024
Overige nog te ontvangen bedragen	18.639	51.763
Vooruitbetaalde kosten	224	48
Overlopende activa	18.863	51.811

De Overige nog te ontvangen bedragen bestaan voor het grootste deel uit een vordering uit hoofde van het HWBP.

Liquide middelen

De samenstelling is als volgt:

Bedragen x € 1.000

	31-12-2023	31-12-2024
Positieve rekening-courantverhouding met 's Rijks schatkist	52.368	-
Overige bank- en girotegoeden	7.471	-
Liquide middelen	59.839	-

Bedragen x € 1.000.000

	1e kwartaal	2e kwartaal	3e kwartaal	4e kwartaal
Drempelbedrag	3,8	3,8	3,8	3,8
Kwartaalcijfer op dagbasis buiten 's Rijks schatkist aangehouden middelen	4,9	-11,2	-9,1	-2,8
Ruimte onder het drempelbedrag	-	15,0	12,9	6,6
Overschrijding van het drempelbedrag	1,1	-	-	-

3.3.2 Toelichting op de passiva

Eigen vermogen

De samenstelling van het eigen vermogen voor resultaatverdeling is als volgt:

Bedragen x € 1.000

	31-12-2023	Mutaties 2024	Resultaat 2024	31-12-2024
Algemene reserve	6.545	1.067	-	7.612
Bestemmingsreserves tariefseglisatie	10.520	-266	-	10.254
Overige bestemmingsreserves	2.995	-	-	2.995
Nog te bestemmen resultaat	8.937	-8.937	11.383	11.383
Eigen vermogen	28.997	-8.136	11.383	32.244

Algemene reserve

De samenstelling van de algemene reserve voor herijking i.v.m. het benodigde weerstandsvermogen is als volgt:

Bedragen x € 1.000

	31-12-2023	Interne vermeer- dering	Interne vermin- dering	31-12-2024
Watersysteembeheer	3.262	703	-	3.965
Zuiveringsbeheer	3.283	364	-	3.647
Algemene reserve	6.545	1.067	-	7.612

De algemene reserve watersysteembeheer bestaat voor € 73.000 uit een in 2021 ontvangen, maar nog niet bestede, nalatenschap.

Bestemmingsreserves tariefseglisatie

De samenstelling van de bestemmingsreserves voor tariefseglisatie voor resultaatverdeling en voor herijking i.v.m. het benodigde weerstandsvermogen is als volgt:

Bedragen x € 1.000

	31-12-2023	Interne vermeer- dering	Interne vermin- dering	31-12-2024
Watersysteembeheer	7.226	6.028	-5.951	7.303
Zuiveringsbeheer	3.294	2.909	-3.252	2.951
Bestemmingsreserve tariefseglisatie	10.520	8.937	-9.203	10.254

Overige bestemmingsreserves

De samenstelling van de overige bestemmingsreserve HWBP voor resultaatverdeling is als volgt:

Bedragen x € 1.000

	31-12-2023	Interne vermeer- dering	Interne vermin- dering	31-12-2024
Reserve HWBP	2.995	-	-	2.995
Reserve HWBP	2.995	-	-	2.995

Nog te bestemmen resultaat*Bedragen x € 1.000*

		Resultaat- bestemming	Nog te bestemmen	
	31-12-2023	2023	2024	31-12-2024
Watersysteembeheer	6.028	-6.028	6.258	6.258
Zuiveringsbeheer	2.909	-2.909	4.818	4.818
Reserve HWBP	-	-	307	307
Nog te bestemmen resultaat	8.937	-8.937	11.383	11.383

Nog te herverdelen in verband met weerstandsvermogen*Bedragen x € 1.000*

	Stand na resultaat- bestemming	Herverdeling	Stand na herverdeling
Algemene reserves			
Watersysteembeheer	3.965	185	4.150
Zuiveringsbeheer	3.647	-97	3.550
Bestemmingsreserve tariefsegalisatie			
Watersysteembeheer	13.561	-185	13.376
Zuiveringsbeheer	7.769	97	7.866
Overige bestemmingsreserves			
Reserve HWBP	3.302	-	3.302
Eigen vermogen na resultaatbestemming	32.244	-	32.244

In het vaststellingsbesluit zal het algemeen bestuur worden verzocht goedkeuring te geven aan het bestemmen en toevoegen van het nog te bestemmen resultaat van het verslagjaar en de herijking in verband met het weerstandsvermogen. Dit voorstel is nog niet verwerkt in de jaarrekening.

Voorzieningen

Voorzieningen worden gevormd wegens:

- verplichtingen en verliezen waarvan de omvang op de balansdatum onzeker is, doch redelijkerwijs te schatten;
- op de balansdatum bestaande risico's van bepaalde te verwachten verplichtingen of verliezen waarvan de omvang redelijkerwijs is te schatten;
- kosten die in een volgend begrotingsjaar zullen worden gemaakt, mits het maken van die kosten zijn oorsprong mede vindt in het begrotingsjaar of in een voorafgaand begrotingsjaar en de voorziening strekt tot gelijkmatige verdeling van lasten over een aantal begrotingsjaren.

De samenstelling is als volgt:
Bedragen x € 1.000

	Stand per 1-1	Vermeerdering als gevolg van rente toevoeging	Overige interne vermeerderingen	Interne verminderingen	Externe verminderingen	Stand per 31-12
- Pensioenverplichting bestuurders (lopend)	1.583	47	260	-92	-	1.798
- Pensioenverplichting bestuurders (toekomst)	1.058	-	337	-179	-	1.216
- Pensioenverplichting bestuurders (individueel - indexatie)	143	-	32	-	-11	164
- Jubilea uitkeringen	1.114	-	388	-301	-	1.201
- Wachtgeld voormalig bestuurders	554	-	-	-441	-	113
- Studieregeling PBB	104	-	21	-	-	125
- Thuiswerkfaciliteiten	118	-	-24	-	-	94
- Uitkering voormalig personeel	-	-	195	-	-	195
Voorzieningen	4.674	47	1.209	-1.013	-11	4.906

Pensioenverplichting bestuurders (lopend)

Deze voorziening dekt de lopende pensioenverplichtingen van het waterschap aan (voormalig) bestuurders. Op basis van actuariële berekeningen van de toekomstige pensioenverplichtingen (contante waarde) is er € 307.000 toegevoegd. De onttrekking bedroeg € 92.000.

Pensioenverplichting bestuurders (toekomstig)

Deze voorziening dekt de toekomstige pensioenverplichtingen van het waterschap aan (huidige) bestuurders. Op basis van actuariële berekeningen van de toekomstige pensioenverplichtingen (contante waarde) moet er een voorziening gevormd worden ter grootte van € 1,2 mln.

Pensioenverplichting bestuurders (individueel - indexatie)

Deze voorziening dekt de op contante waarde berekende indexatie van de pensioenverplichtingen van voormalig bestuurders, waarvoor op individuele basis in het verleden een kapitaalstorting heeft plaatsgehad bij een uitvoeringsorganisatie.

Jubilea uitkeringen

De voorziening voor jubilea-uitkeringen is een voorziening voor alle uit hoofde van de geldende arbeidsvoorwaarden opgebouwde rechten van werknemers van het waterschap op jubilea-uitkeringen voor hun diensten in de verslagperiode en voorgaande perioden. De voorziening is bepaald naar beste schatting voor de huidige werknemers, waarbij rekening wordt gehouden met de blijf kans. De zo ontstane geschatte kasstromen zijn vervolgens contant gemaakt.

Wachtgeld voormalig bestuurders

Op basis van de Algemene pensioenwet politieke ambtsdragers (APPA) ontvangen dagelijks bestuursleden na aftreden een wachtgelduitkering. Voor de hieruit voortvloeiende verplichtingen vormt het waterschap een voorziening. De werkelijk uitbetaalde uitkeringen worden vervolgens onttrokken.

Studieregeling PBB

Volgens de Cao Werken voor waterschappen heeft elke medewerker recht op een Persoonlijk Basis Budget (PBB) ten behoeve van training & opleiding en vitaliteitsuren. Dit budget bedraagt sinds 2021 ten minste € 6.000 voor een periode van 5 jaar. Omdat dit budget ook ingezet kan worden voor vitaliteitsuren, is er niet altijd meer sprake van een financiële verplichting. Per ultimo 2024 is het saldo van de voorziening bepaald op basis van de nog openstaande inkoopverplichtingen met externe partijen.

Thuiswerkfaciliteiten

Het thuiswerkbudget bedraagt per medewerker € 850 inclusief btw voor de komende 5 jaar (ingaaande 2020). Medewerkers die op 1 oktober 2020 in dienst waren ontvingen van dit budget een bedrag van € 250 netto. Elke medewerker die wekelijks over een langere periode thuis werkt kan uit het restantbudget middelen aanschaffen die noodzakelijk zijn voor een goede uitoefening van de werkzaamheden vanuit huis. Omdat de aanspraak op deze voorziening jaarlijks minimaal is, gaan we ervan uit dat het resterende saldo voldoende dekking biedt voor toekomstige declaraties.

Uitkeringen voormalig personeel

Sinds 1 januari 2020 moet er een transitievergoeding verstrekt worden aan medewerkers waarvan het contract wordt beëindigd of niet verlengd. Daarnaast omvat deze voorziening de kosten van de medewerkers die gebruik maken van de Regeling Vervroegd Uittreden zoals opgenomen in de CAO Waterschappen.

Vaste schulden

De opgenomen vaste schulden vallen in de categorie onderhandse leningen van binnenlandse banken en waarborgsommen. Het zijn langlopende geldleningen met een looptijd langer dan één jaar ter financiering van de investeringen. Het verloopoverzicht is als volgt:

Bedragen x € 1.000

	31-12-2023	Nieuwe leningen	Aflossingen	31-12-2024
Onderhandse leningen van:				
- Binnenlandse banken en overige financiële instellingen	313.500	30.000	-25.000	318.500
- Openbare lichamen	110.000	20.000	-	130.000
- Binnenl. pensioenfondsen en verzekeringsinstellingen	12.000	-	-500	11.500
Vaste schulden	435.500	50.000	-25.500	460.000

De aflossingsverplichting van de aangegane geldleningen voor het boekjaar 2025 is € 15,0 mln. Er zijn geen zekerheden ter onderpand gesteld. De rentelast over de vaste schulden (kort- en langlopend) bedroeg € 6,6 mln (€ 4,5 mln binnenlandse banken, € 1,9 mln openbare lichamen en € 0,2 mln binnenlandse pensioenfondsen).

Netto-vlottende schulden met een looptijd korter dan één jaar

De samenstelling is als volgt:

Bedragen x € 1.000

	31-12-2023	31-12-2024
Overige negatieve rekening-courantverhoudingen	-	5.852
Schulden aan leveranciers	26.248	30.968
Belastingen, sociale lasten en pensioenpremies	3.864	5.197
Netto-vlottende schulden	30.112	42.018

Onder Overige negatieve rekening-courantverhoudingen is het saldo bij de Nederlandsche Waterschapsbank opgenomen. Decentrale overheden zijn verplicht om overtollige liquide middelen in de schatkist aan te houden met uitzondering van het drempelbedrag. Dit bedrag mag het waterschap als saldo op de rekening courant aanhouden.

Overlopende passiva

De samenstelling is als volgt:

Bedragen x € 1.000

	31-12-2023	31-12-2024
Verplichtingen	13.510	9.813
Ontvangen voorschotten	19.375	16.532
Overige vooruitontvangen bedragen	363	442
Overlopende passiva	33.248	26.787

De opgebouwde verplichtingen die in volgende begrotingsjaren tot betaling komen, bestaan uit:

Bedragen x € 1.000

	31-12-2023	31-12-2024
Nog te betalen rente langlopende geldleningen	4.050	4.371
Saldo verlofuren	3.092	3.383
Overige nog te betalen kosten	6.369	2.059
Verplichtingen	13.511	9.813

Het verloopoverzicht van post ontvangen voorschotten is als volgt:

Bedragen x € 1.000

	31-12-2023	Toe-voegingen	Vrijgeval- len bedragen	31-12-2024
Ontvangen voorschotten van:				
- de Europese Unie	18	2.165	-1.686	497
- het Rijk	17.565	56.701	-60.893	13.373
- provincies	1.792	4.939	-4.068	2.663
- openbare lichamen/overig	-	7	-7	-
Ontvangen voorschotten	19.375	63.812	-66.654	16.533

Voorschotten van het Rijk bestaan voornamelijk uit subsidie voor de HWBP projecten.

3.4 Niet uit de balans blijvende rechten en verplichtingen

Garantstellingen

GBLT

WDODelta neemt tezamen met andere waterschappen en gemeenten deel aan de gemeenschappelijke regeling GBLT. In deze gemeenschappelijke regeling zijn de activiteiten van het waterschap, die te maken hebben met de heffing en invordering van Waterschapsbelastingen ondergebracht. Uit hoofde van deze gemeenschappelijke regeling zijn verplichtingen aangegaan inzake kosten van personeel en aandeel in de kosten. De looptijd van deze samenwerking is voor onbepaalde tijd.

Aqualysis

WDODelta stelt zich borg ten behoeve van de NWB voor de juiste nakoming van de verplichting tot betaling van hetgeen de NWB van Aqualysis te vorderen heeft. Deze borgstelling is naar rato van de op dat moment geldende bijdrage per deelnemer (op basis van de actuele percentages op grond van de bijdrageverordening).

Het Waterschapshuis

WDODelta draagt, samen met 20 andere waterschappen, ervoor zorg dat het Waterschapshuis te allen tijde over voldoende middelen beschikt om aan al zijn verplichtingen jegens derden te kunnen voldoen naar rato van de op dat moment geldende bijdrage per deelnemer.

Unie van Waterschappen

De NWB heeft een kredietfaciliteit verstrekt aan de Unie van Waterschappen. Het waterschap staat hiervoor garant, gezamenlijk met alle waterschappen. Daarnaast stelt het waterschap zich borg ten behoeve van de NWB voor de juiste nakoming van de verplichting tot betaling van hetgeen de NWB van de Unie van Waterschappen te vorderen heeft naar rato van de op dat moment geldende contributie per deelnemer.

Kredietfaciliteiten

De kredietfaciliteit bij de NWB bedraagt € 35 mln.

Meerjarige contracten

Per 31 december 2024 zijn er verplichtingen aangegaan inzake investeringen in lopende projecten voor een totaalbedrag van € 109 mln.

Met betrekking tot huur van parkeerterreinen en printers zijn er verplichtingen voor meerdere jaren aangegaan voor in totaal € 189.000.

Aansprakelijkheidsverzekering

Er lopen op dit moment geen claims via de aansprakelijkheidsverzekering.

Schadeclaims en gerechtelijke procedures

Met betrekking tot enkele projecten lopen er claims en gerechtelijke procedures. Op basis van onze inschatting achten wij het niet nodig om hier een voorziening voor te vormen.

4. Exploitatierkening

Het Waterschapsbesluit schrijft voor dat de exploitatierkening in drie verschillende indelingen wordt gepresenteerd in de jaarrekening, te weten naar kosten- en opbrengstsoorten, naar programma's en naar kostendragers. De presentatie van de begroting en de verantwoording hierover vindt volgens de Waterschapswet plaats op basis van de primitieve begroting inclusief alle daarop betrekking hebbende begrotingswijzigingen, indien van toepassing.

Begrotingswijzigingen

In het jaar 2024 zijn er geen begrotingswijzigingen voorgesteld.

4.1 Exploitatierkening naar kosten- en opbrengstsoorten

4.1.1 Exploitatierkening naar kosten- en opbrengstsoorten

Bedragen x € 1.000

Omschrijving	Realisatie 2023	Begroting 2024	Realisatie 2024	Verschil Begroting Realisatie
Lasten				
Rente en afschrijvingen	37.600	41.187	38.850	2.337
Personeelslasten	69.492	74.104	75.960	-1.856
Goederen en diensten van derden	56.178	68.672	60.897	7.775
Bijdragen aan derden	4.854	6.450	5.044	1.406
Toevoegingen aan voorziening	787	731	1.635	-904
Onvoorzien	-	-	-	-
Subtotaal lasten	168.911	191.144	182.385	8.759
Baten				
Financiële baten	2.039	828	772	-56
Personeelsbaten	1.040	325	1.132	807
Goederen en diensten aan derden	4.065	2.620	3.317	697
Bijdragen van derden	3.119	1.636	2.018	382
Waterschapsbelastingen en dividend	144.508	160.110	162.495	2.385
Interne verrekeningen (voorz. en activering)	13.749	17.489	15.899	-1.590
Subtotaal baten	168.520	183.008	185.632	2.624
Saldo van baten en lasten	-391	-8.136	3.247	11.383
Inzet tariefegalisatie	8.500	8.136	8.136	-
Inzet algemene reserves	828	-	-	-
Gerealiseerd resultaat	8.937	-	11.383	11.383

4.1.2 Toelichting op exploitatierekening naar kosten- en opbrengstsoorten

Rente en afschrijvingen

Bedragen x € 1.000

Omschrijving	Realisatie 2023	Begroting 2024	Realisatie 2024	Vershil Begroting Realisatie
Externe rentelasten	5.707	8.754	6.835	1.919
Interne rentelasten	675	563	578	-15
Afschrijvingen van activa	31.218	31.870	31.437	433
Totaal	37.600	41.187	38.850	2.338

Personeelslasten en -baten

Om een duidelijk beeld te krijgen van de realisatie ten opzichte van de begroting moeten de personeelslasten gesaldeerd worden met de personeelsbaten en geactiveerde personeelslasten.

Bedragen x € 1.000

Omschrijving	Realisatie 2023	Begroting 2024	Realisatie 2024	Vershil Begroting Realisatie
Personeelslasten				
Salarissen huidig personeel en bestuurders	43.826	50.085	48.276	1.810
Sociale premies	12.050	14.229	12.989	1.240
Rechtstreekse uitk. huidig pers. en best.	-	-	76	-76
Overige personeelslasten	2.479	1.767	2.574	-806
Personeel van derden	11.075	7.957	11.707	-3.751
Uitk. Voormalig personeel en bestuurders	62	66	339	-273
<i>subtotaal personeelslasten</i>	<i>69.492</i>	<i>74.104</i>	<i>75.960</i>	<i>-1.856</i>
Personeelsbaten				
Baten i.v.m. salarissen en sociale lasten	450	-	469	469
Uitlening van personeel	590	325	663	338
Interne verrekeningen (voorz. en activering)	11.833	15.848	13.787	-2.061
<i>subtotaal personeelsbaten</i>	<i>12.873</i>	<i>16.173</i>	<i>14.918</i>	<i>-1.254</i>
Totaal	56.619	57.931	61.042	-3.111

* Interne verrekeningen: activering lasten eigen personeel als personeel van derden & onttrekking uit voorzieningen

*) De post 'Salarissen huidig personeel en bestuurders' is met € 461.000 verhoogd en de post 'Overige diensten door derden' onder Goederen en diensten van derden is met € 461.000 verlaagd. Dit betreft de reiskosten die in de realisatie als Personeelslast wordt doorbelast naar de programma's.

Goederen en diensten van derden*Bedragen x € 1.000*

Omschrijving	Realisatie 2023	Begroting 2024	Realisatie 2024	Verschil Begroting Realisatie
Duurzame gebruiksgoederen	336	341	338	3
Overige gebruiks- en verbruiksgoederen	6.273	6.157	6.757	-600
Energie	9.045	12.380	10.285	2.095
Huren en rechten	588	462	453	9
Leasebetalingen operationele lease	69	45	85	-40
Pachten en erfpachten	1	2	1	1
Verzekeringen	643	756	675	81
Belastingen	615	606	614	-7
Onderhoud door derden	18.506	20.407	19.563	844
Overige diensten door derden	20.102	27.515	22.126	5.389
Totaal	56.178	68.672	60.897	7.774

*) De post 'Overige diensten door derden' is met €461.000 verlaagd en de post 'Salarissen huidige personeel en bestuurders' onder Personeelslasten en -baten is met €461.000 verhoogd.

Bijdragen aan derden*Bedragen x € 1.000*

Omschrijving	Realisatie 2023	Begroting 2024	Realisatie 2024	Verschil Begroting Realisatie
Bijdragen aan bedrijven	177	11	-5	16
Bijdragen aan openbare lichamen	4.416	5.964	4.445	1.519
Bijdragen aan overigen	261	475	604	-128
Totaal	4.854	6.450	5.044	1.407

Toevoegingen voorzieningen en onvoorziene uitgaven*Bedragen x € 1.000*

Omschrijving	Realisatie 2023	Begroting 2024	Realisatie 2024	Verschil Begroting Realisatie
Toevoegingen aan voorzieningen	787	731	1.635	-904
Onvoorzien	-	-	-	-
Totaal	787	731	1.635	-904

Financiële baten*Bedragen x € 1.000*

Omschrijving	Realisatie 2023	Begroting 2024	Realisatie 2024	Verschil Begroting Realisatie
Externe rentebaten	1.505	410	349	-61
Interne rentebaten	534	418	423	6
Totaal	2.039	828	772	-55

Goederen en diensten aan derden*Bedragen x € 1.000*

Omschrijving	Realisatie 2023	Begroting 2024	Realisatie 2024	Verschil Begroting Realisatie
Verkoop van grond	283	100	10	-90
Verkoop van duurzame goederen	437	-	46	46
Verkoop van overige goederen	25	-	14	14
Opbrengst uit grond en water	218	224	252	28
Huuropbrengst uit overige eigendommen	157	164	244	79
Diensten voor derden	2.945	2.131	2.752	620
Totaal	4.065	2.620	3.317	697

Bijdragen van derden*Bedragen x € 1.000*

Omschrijving	Realisatie 2023	Begroting 2024	Realisatie 2024	Verschil Begroting Realisatie
Bijdragen van de Europese Unie	-	-	12	-12
Bijdragen van het Rijk	1.142	1.303	714	-589
Bijdragen van provincies	968	-	169	169
Bijdragen van overige openbare lichamen	805	255	887	632
Bijdragen van overigen	204	79	235	157
Totaal	3.119	1.636	2.018	357

Interne verrekeningen*Bedragen x € 1.000*

Omschrijving	Realisatie 2023	Begroting 2024	Realisatie 2024	Verschil Begroting Realisatie
Ottrekkingen aan voorzieningen	890	-	393	393
Geactiveerde lasten	12.859	17.489	15.506	-1.983
Totaal	13.749	17.489	15.899	-1.590

Waterschapsbelastingen en dividend*Bedragen x € 1.000*

Omschrijving	Realisatie 2023	Begroting 2024	Realisatie 2024	Verschil Begroting Realisatie
<i>Opbrengst watersysteemheffing</i>				
Watersysteem- en wegenheffing gebouwd	41.569	46.950	47.900	950
Watersysteem- en wegenheffing ingezetenen	31.034	34.586	34.733	147
Watersysteem- en wegenheffing ongebouwd	13.211	13.502	13.533	31
Watersysteem- en wegenheffing natuur	313	360	361	1
Watersysteem- en wegenheffing wegen	941	960	966	6
Verontreinigingsheffing	581	450	558	108
Kwijtschelding	-1.299	-1.462	-1.423	39
Oninbaar	-174	-200	-100	100
Dividend	2.180	2.001	2.180	179
<i>Totaal opbrengst watersysteemheffing</i>	<i>88.356</i>	<i>97.147</i>	<i>98.707</i>	<i>1.561</i>
<i>Opbrengst zuiveringsbeheer</i>				
Zuiveringsheffing bedrijven	15.199	17.029	17.354	325
Zuiveringsheffing huishoudens	41.651	47.484	47.671	187
Kwijtschelding	-1.421	-1.649	-1.601	48
Oninbaar	-179	-200	-72	128
Dividend	326	299	326	27
<i>Totaal opbrengst zuiveringsbeheer</i>	<i>55.576</i>	<i>62.963</i>	<i>63.677</i>	<i>714</i>
Dividend (programma M&O)	576	-	111	111
Totaal	144.508	160.109	162.495	2.385

4.2 Exploitatierekening naar programma's

4.2.1 Algemeen

In deze paragraaf is de realisatie van de begroting naar programma's opgenomen. De gerealiseerde bedragen worden per programma in beeld gebracht conform de door het algemeen bestuur vastgestelde programma-indeling. In het jaarverslag wordt op de realisatie van de beoogde resultaten en de realisatie van de geplande activiteiten ingegaan. Voor een goede vergelijkbaarheid van de cijfers zijn zowel de baten als de lasten in de overzichten opgenomen.

4.2.2 Systematiek van kostentoerekening

In artikel 4.12 van het Waterschapsbesluit is de eis opgenomen dat de interne kostentoerekening op bedrijfseconomische wijze gebeurt, daarnaast is in artikel 4.11 opgenomen welke kostendragers in de verslaggeving opgenomen worden.

De kostentoerekening en budgetindeling zijn primair bedoeld voor interne sturing. De toerekening van kosten leidt op het niveau van individuele beheerproducten (administratie) niet tot een integrale kostprijs.

Gezien de aard en samenstelling van de indirecte kosten en het doel dat de toerekening van indirecte kosten dient, kan worden volstaan met het toepassen van de eenvoudige opslagmethode (omslag naar rato directe kosten).

Uitgaande van de keuze voor de opslagmethode wordt de wettelijk verplichte toerekening van directe en indirecte kosten aan de taken watersysteembeheer en zuiveringsbeheer vanuit de 4 programma's als volgt gerealiseerd:

1. De programma's Waterveiligheid en Watersysteem worden opgeteld en aan de taak 'Watersysteembeheer' toegerekend en
2. Het programma Waterketen wordt aan de taak 'Zuiveringsbeheer' toegerekend en
3. Het programma Maatschappij en Organisatie wordt vervolgens naar rato van de rechtstreeks aan de taken 'Watersysteembeheer' respectievelijk 'Zuiveringsbeheer' toegerekende directe kosten verdeeld over de taken 'Watersysteembeheer' en 'Zuiveringsbeheer'.

Vanwege het vaste karakter van de kosten in programma 4, Maatschappij en Organisatie, voornamelijk bestaande uit personeels- en kapitaallasten, wordt voor de toerekening van de indirecte kosten een voorcalculatorische verdeling (%) over de taken gehanteerd. Deze wordt jaarlijks in de begroting vastgesteld: 60,9% watersysteembeheer en 39,1% zuiveringsbeheer.

4.2.3 Exploitatierekening naar programma's

Bedragen x € 1.000

Omschrijving	Realisatie 2023	Begroting 2024	Realisatie 2024	Vershil Begroting Realisatie
Programma				
Watersysteem	52.249	61.892	57.150	4.742
Waterketen	41.282	48.520	44.614	3.906
Waterveiligheid	13.721	13.555	13.602	-47
Maatschappij en Organisatie	37.647	44.278	43.882	396
Totaal programma's	144.899	168.245	159.248	8.997
Onvoorzien	-	-	-	-
Totaal netto-kosten programma's	144.899	168.245	159.248	8.997
Baten				
Belastingopbrengsten	141.426	157.809	159.879	2.069
Dividend	3.082	2.300	2.616	316
Inzet egaliseringsreserve	8.500	8.136	8.136	-
Inzet algemene reserves	828	-	-	-
Totaal netto-baten	153.836	168.245	170.631	2.385
Netto-resultaat voor bestemming	8.937	-	11.383	11.383
(+ = positief resultaat)				

4.2.4 Toelichting op exploitatierekening naar programma's

Voor een nadere toelichting op de verschillen tussen de begroting en de realisatie verwijzen wij u naar de programma's in het jaarverslag. Per programma zijn de belangrijkste afwijkingen weergegeven. Kleine afwijkingen zijn niet specifiek benoemd, maar deze leiden met de belangrijkste afwijkingen tot aansluiting met de Exploitatierekening.

Programma overstijgende afwijkingen

Personeelslasten (€ 1.856.000 nadelig)

Eind 2023 is een nieuwe 1-jarige cao overeengekomen. In de begroting 2024 werd rekening gehouden met een hogere stijging (5,2%) dan in werkelijkheid (4,6%) in de nieuwe cao is opgenomen. De lagere loonstijging heeft ook een voordelig effect op de sociale premies. Ook WDO Delta heeft last van krapte op de arbeidsmarkt, wat resulteert in het later of niet invullen van openstaande vacatures. Dit bij elkaar leidt tot een voordeel op eigen personeel van € 3,0 mln.

Daarnaast heeft de inspanning om nieuw personeel te werven geleid tot hogere kosten met betrekking tot werving- en selectiebureaus en zijn de studiekosten hoger dan begroot. Tevens is er sprake van hoger dan begrote reiskosten. Dit, in combinatie met enkele kleinere afwijkingen, leidt tot een nadeel van € 0,8 mln op overige personeelslasten.

De keerzijde van het voordeel ten aanzien van eigen personeel is dat het leidt tot een grotere vraag naar personeel van derden, om zodoende de arbeidscapaciteit aan te vullen tot het niveau dat benodigd is om de taken van het waterschap uit te voeren. Dit resulteert in een nadeel op personeel van derden van € 3,8 mln.

Kapitaallasten (€ 2.338.000 voordelig)

Conform het afschrijvingsbeleid worden projecten in het jaar na afronding in afschrijving genomen. In de bestuursrapportages werd al gemeld dat een aantal projecten later opgeleverd zouden gaan worden dan begroot. Dit leidt tot een voordeel op afschrijvingslasten van € 433.000.

De externe rentelasten leveren een voordeel van €1,9 mln op. Dit wordt met name verklaard door een lagere financieringsbehoefte, doordat leningen later dan gepland zijn aangegaan en doordat de werkelijke rente lager ligt dan begroot.

Energie

Gedurende het jaar 2024 is er 39,2 mln kWh elektriciteit verbruikt. Circa 0,9 mln kWh hiervan was het gevolg van extreme weersomstandigheden (2023: 4,9 mln kWh). In 2024 was er een periode met extra benodigde afvoer van water in verband met veel neerslag. In 2023 was er zowel sprake van een periode met extra benodigde aanvoer van water in verband met droogte als van een periode met extra benodigde afvoer van water in verband met veel neerslag.

kWh x 1.000

	2023 kWh	2024 kWh
Verbruik, extern ingekocht	33.000	29.500
Verbruik, eigen opwek	10.300	9.700
Totaal	43.300	39.200

Dankzij de zelf opgewekte elektriciteit door de slibgistingen met WKK's en de zonnepanelen op daken en terreinen was 9,7 mln kWh van het verbruik afkomstig van eigen opgewekte elektriciteit.

Vergroenen extern ingekochte elektriciteit

De eigen opgewekte elektriciteit heeft het label 'groene energie'. De inkoop van 29,5 mln kWh energie is volledig 'vergroend' met de inzet van de eigen Garanties van Oorsprong (GvO's).

Deze GvO's zijn verkregen uit de drie deelnemingen en uit de teruglevering van elektriciteit aan het net van opgewekte elektriciteit die niet gelijktijdig verbruikt is in onze bedrijfsvoering.

	2023 GVO	2024 GVO
Eigen productie en deelnemingen	23.000	29.500
Extern ingekocht	10.000	-
Totaal	33.000	29.500

Eigen opwek elektriciteit

In 2024 is 15,1 mln kWh elektriciteit opgewekt. Hiervan was 7,2 mln kWh afkomstig van de WKK's en 7,9 mln kWh van zonnepanelen op daken en terreinen.

Deze opwek resulteert in ca. € 3,4 mln vermeden energiekosten, dit bedrag bestaat uit vermeden inkoopkosten (onder andere minder leveringskosten, minder netwerkkosten en minder aan te kopen GVO's) en opbrengst teruglevering van niet gelijktijdig gebruikte elektriciteit.

kWh x 1.000

	2023 kWh	2024 kWh
Verbruik eigen opwek	10.300	9.700
Verkoop opwek	5.400	5.400
Totaal	15.700	15.100

Aardgas en overige brandstoffen

De uitgaven voor aardgas maken 3% uit van de totale energiekosten. Het door WDO Delta verbruikte aardgasvolume (ca. 189.000 m³) wordt extern ingekocht. Dit wordt verduurzaamd met CO₂ compensatiecertificaten. De overige brandstoffen bestaan met name uit Biodiesel (HVO100).

4.3 Exploitatierkening naar kostendragers

In deze paragraaf is de realisatie van de begroting naar de wettelijke kostendragers opgenomen. Voor wat betreft de systematiek van kostentoerekening wordt verwezen naar de vorige paragraaf.

Bedragen x € 1.000

Omschrijving	Realisatie 2023	Begroting 2024	Realisatie 2024	Vershil Begroting Realisatie
Watersysteembeheer				
Netto lasten incl. onvoorzien	88.839	102.413	97.408	5.005
Kwijtschelding en oninbaar	1.473	1.662	1.523	139
Belastingopbrengsten	-87.649	-96.808	-98.051	1.243
Dividenden	-2.180	-2.001	-2.180	179
Totaal Watersysteembeheer	483	5.267	-1.299	6.565
Zuiveringsbeheer				
Netto lasten incl. onvoorzien	55.484	65.833	61.729	4.104
Kwijtschelding en oninbaar	1.600	1.849	1.673	176
Belastingopbrengsten	-56.850	-64.513	-65.024	512
Dividenden	-326	-299	-326	27
Totaal Zuiveringsbeheer	-92	2.870	-1.948	4.818
Resultaat	391	8.137	-3.247	11.383
Resultaatbestemming				
Algemene reserve Watersysteembeheer	-511	-	-	-
Algemene reserve Zuiveringsbeheer	-317	-	-	-
Egalisatiereserve Watersysteembeheer	-6.000	-5.248	-5.248	-
Egalisatiereserve Zuiveringsbeheer	-2.500	-2.888	-2.888	-
	-9.328	-8.136	-8.136	-
Resultaat	-8.937	1	-11.383	11.383
(- = de baten overstijgen de lasten)				

Overige gegevens

Verantwoording NPLG

Voor uitvoering van werkzaamheden in verband met het Nationaal Programma Landelijk Gebied (NPLG) hebben de waterschappen vanuit het Ministerie van Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit in 2023 een subsidie toegekend kregen. Deze is verantwoord in het jaarverslag over dat jaar. In 2024 heeft het ministerie een aanvullend subsidiebedrag toegekend. Ook deze toekenning heeft betrekking op in 2023 gemaakte kosten, die in onderstaande tabel worden verantwoord. Deze verantwoording is aanvullend op de verantwoording op dit onderwerp in het jaarverslag over 2023.

Bedragen in €

	2023	2024
Totaal ontvangen bijdrage	300.000	579.000
Besteding in 2023	281.495	250.633
Niet bestede bijdrage in 2023		18.505
Verantwoord als voortuitontvangen (balans)	18.505	346.872

Gebeurtenissen na balansdatum

Er zijn geen belangrijke gebeurtenissen te melden na balansdatum die van invloed kunnen zijn op het vermogen van het waterschap dan wel resultaat van het boekjaar.

Controleverklaring van de accountant

[nog toe te voegen wanneer de verklaring is getekend, verwachting is op/rond de auditcommissie dd 12 juni]

Vaststelling van de jaarstukken

Het dagelijks bestuur van het Waterschap Drents Overijsselse Delta verklaart, dat de jaarstukken 2024 ingevolge het derde lid van artikel 103 van de Waterschapswet gedurende veertien dagen ter inzage heeft gelegen ten kantore van het Waterschap Drents Overijsselse Delta.

Het dagelijks bestuur voornoemd,

I. Geveke,
secretaris-directeur

D.S. Schoonman,
dijkgraaf

Vastgesteld door het algemeen bestuur van het Waterschap Drents Overijsselse Delta in zijn vergadering van 25 juni 2025.

Het algemeen bestuur voornoemd,

I. Geveke,
secretaris-directeur

D.S. Schoonman,
dijkgraaf

BIJLAGEN

SiSa

WDOdelta heeft voor de Tijdelijke impulsregeling klimaatadaptatie voor het project Ruiner Aa subsidie aangevraagd en toegekend gekregen. Tot op heden is het nog niet gelukt om de subsidie te besteden, derhalve is uitstel aangevraagd bij de subsidieverstrekker.

Daarnaast is er in 2024 een subsidiebeschikking in dezelfde regeling voor Boerenveense Plassen ontvangen. Dit project is nog niet in uitvoering, er zijn geen kosten te verantwoorden over het jaar 2024.

In de Regeling Provinciale Maatregelen Landelijk gebied heeft WDOdelta in 2024 een subsidie aangevraagd en toegekend gekregen voor het nemen van maatregelen in het stroomgebied van de Oude Vaart, de Wold Aa en Het Oude Diep. Voor deze projecten is de voorverkenningfase onlangs afgerond, er zijn geen kosten te verantwoorden over het jaar 2024.

SiSa bijlage verantwoordingsinformatie 2024 op grond van artikel 3 van de Regeling informatieverstrekking sisa - d.d. 7-01-2025								
Verstrekker	Uitvoering op	Specifieke uitkering	Juridische grondslag	Ontvanger	Indicator	Indicator	Indicator	Indicator
IenW	E44B	Tijdelijke impulsregeling klimaatadaptatie 2021-2027 (SiSa tussen medeoverheden)			Hieronder per regel één CBS(code) uit (jaar T) selecteren en in de kolommen ernaast de verantwoordingsinformatie voor die medeoverheid invullen	Beschikingsnummer	Besteding (jaar T) ten laste van de verstrekker	Cumulatieve besteding (t/m jaar T) ten laste van de verstrekker
					Aard controle n.v.t. Indicator: E44B/01	Aard controle n.v.t. Indicator: E44B/02	Aard controle R Indicator: E44B/03	Aard controle n.v.t. Indicator: E44B/04
					1 030003 Province Drenthe	V004925	€ 0	€ 0
					2 030003 Province Drenthe	81756	€ 0	€ 0
					Kopie CBS(code)	Kopie beschikingsnummer	Endverantwoording (Ja/Nee)	
					Aard controle n.v.t. Indicator: E44B/07	Aard controle n.v.t. Indicator: E44B/08	Aard controle n.v.t. Indicator: E44B/09	
					1 030003 Province Drenthe	V004925	Nee	
					2 030003 Province Drenthe	81756	Nee	
					Kopie CBS(code)	Kopie beschikingsnummer	Naamnummer maatregel	Maatregel afgerond in (jaar T)? (Ja/Nee) - per maatregel
					Aard controle n.v.t. Indicator: E44B/10	Aard controle n.v.t. Indicator: E44B/11	Aard controle n.v.t. Indicator: E44B/12	Aard controle n.v.t. Indicator: E44B/13
					1 030003 Province Drenthe	V004925	Boerenveense Plassen, water vasthouden en benutten door realiseren 4 knipstuwen	Nee
					2 030003 Province Drenthe	81756	Boverloop Ruiner Aa, vergroten ruimte in watersysteem, aanpassen kunstwerken	Nee
LVVN	L35B	Regeling provinciale maatregelen landelijk gebied (Rpm) (SiSa tussen medeoverheden)			Hieronder per regel één code selecteren en in de kolommen ernaast de verantwoordingsinformatie voor die medeoverheid invullen	Besteding (jaar T) aan directe uitvoeringskosten ten laste van Rijksmiddelen	Endverantwoording (Ja/Nee)?	
					Aard controle n.v.t. Indicator: L35B/01	Aard controle R Indicator: L35B/02	Aard controle n.v.t. Indicator: L35B/03	
					1 030003 Province Drenthe	€ 0	Nee	
					Hieronder per regel één code selecteren en in de kolommen ernaast de verantwoordingsinformatie voor die medeoverheid invullen	Naam maatregelpakket	Besteding (jaar T) ten laste van rijksmiddelen per maatregelpakket	
					Aard controle n.v.t. Indicator: L35B/04	Aard controle n.v.t. Indicator: L35B/05	Aard controle R Indicator: L35B/06	
					1 030003 Province Drenthe	Provinciaal maatregelenpakket voor stikstof en natuur in het stroomgebied van de Oude Vaart, de Wold Aa en het Oude Diep	€ 0	

Afkortingen & Infographic

AB	Algemeen bestuur	KRW	Kaderrichtlijn Water
AQL	Aqualysis	LTO	Land en Tuinbouw organisatie
BAW	Bestuursakkoord Water	MJA	meerjarenafspraken energie- efficiency
BBP	Bruto Binnenlands Product	MPB	Manager projectbeheersing
BTW	Belasting Toegevoegde Waarde	MLN	Miljoen
CE	Conformité Européenne	NBW	Nationaal Bestuursakkoord Water
CO ₂	Koolstofdioxide	NWB	Nederlandse Waterschapsbank
DAW	Deltaplan Agrarisch Waterbeheer	OAS	Technische Optimalisatiestudie
DPRA	Deltaplan ruimtelijke adaptie	OBS	Onderhoudsbeheerssysteem
DSO	Digitaal Stelsel Omgevingswet	OCR	Optical character recognition
DB	Dagelijks bestuur	OHW	OnderHandenWerk
EU	Europese Unie	PAK	Polycyclische Aromatische Koolwaterstoffen
ECB	Europese Centrale Bank	PAS	Programmatische Aanpak Stikstof
EEP	Energie-efficiencyplan	PBB	Persoonsgebonden basis budget
EFRO	Europees Fonds voor Regionale Ontwikkeling	PFAS	poly- en perfluoralkylstoffen
EMU	Europese Monetaire Unie	POV	projectoverstijgende verkenningen
FIDO	Financiering Decentrale Overheid	Rwzi	Rioolwater zuiveringsinstallatie
GBLT	Gemeenschappelijk Belastingkantoor Lococensus Tricijn	SAW	Sectorale Arbeidsvoorwaarden-regelingen Waterschapspersoneel
GGOR	Gewenst grond- en Oppervlaktewater regime	SDE	Stimulering Duurzame Energieproductie
GvO	Garanties van oorsprong	SGBP3	3 ^e Stroomgebiedbeheerplan
HA	Hectare	STOWA	Stichting toegepast onderzoek waterbeheer
HOF	Houdbare Overheidsfinanciën	V.e.	Vervuilingseenheid
HVO	Hydrotreated Vegetable Oil	VKA	Voorkeursalternatief
HWBP	Hoogwater Beschermingsprogramma	WB21	Waterbeheer 21 ^e eeuw
IBOOM	Inrichting Beheer en Onderhoud Op Maat	WBI	Wettelijk Beoordelings-instrumentarium
IBP	Interbestuurlijke Programma	WBP	Waterbeheerplan
ICT	Informatie- en Communicatie technologie	WOM	Water op maat
le	Inwonerequivalent	WDODelta	Waterschap Drents Overijsselse Delta
I&A	Informatisering en automatisering	WKK	warmtekrachtkoppeling
IPM	Integraal projectmanagement	WOZ	Wet Onroerende Zaken
IPO	Interprovinciaal Overlegorgaan	WRRV	Weerstandsvermogen Risico management Reserve en Voorziening
IRM	Integraal Riviermanagement	ZON	Zoetwatervoorziening Oost Nederland
IZP	Integrale Zuiveringsplannen	ZZL	Waterschap Zuiderzeeland
KOTA	KinderOpvangToeslagenAffaire		

[infographic nog toe te voegen, opdracht ligt bij de grafisch vormgever]